

ZAZANA

ZAZA DİLİ, KÜLTÜRÜ VE TARİHİ DERGİSİ / PÊSEROKÊ ZON U KULTUR U TARİXÊ ZAZAYAN

“Aslanlar, kendi tarifçilerine kavuşuncaya kadar, tarifler avcılarını övecektir.”

Bir Halkın Dirilişi

Vatey Verénon

Wesaro

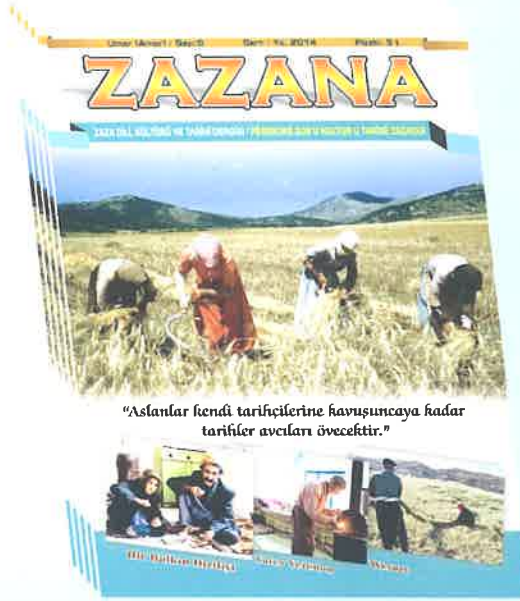
→ *İmtiyaz sahibi ve yazı işleri müdürü*
Abdulkadir BÜYÜKSAYAR

→ *Genel yayın seçici kurulu*
Abdulkadir BÜYÜKSAYAR
Mahmut PAMUKÇU
Mustafa KARABÜLUT
Eyyüp KARLIDAĞ
Abdülbaki YILDIZ

→ *Genel koordinatör*
Fahri PAMUKÇU

→ *Diyarbakır sorumlusu*
Faysal GÖL

*"Köşe yazarları yazılarından
kendileri sorumludur"*

İLETİŞİM

0 555 210 00 00

E-MAIL: zazanadergisi@hotmail.com

BANKA HESAP NUMARALARI:

FİNANSBANK İBAN NO.

TR160011100000000003114308

GARANTİ BANKASI-İBAN NO.

TR870006200045600006681921

ZİRAAT BANKASI-İBAN NO.

TR490001001150335292185001

PTT POSTA HESAP NO.

09757787

facebook

SAYFAMIZ ONLINE HİZMETİNİZDE.

BİZE 7/24 SAAT AŞAĞIDAKİ LİNKTE ULAŞABİLİRSİNİZ.

<https://www.facebook.com/ZazanaDergisi>

SPONSOR:

ZAZANA

İLETİŞİM

CEP AKSESUAR

DÜNYASI

DEVLETİN ZAZA DİLİNE BAKIŞI: "ZAZACA LEHÇEDİR"	2
WAYİR VEJ	4
MÊRDİM BİYAYIŞ SER ÇEND QALÎ	5
HADDİNİ BİLMEK	6
HERGİ LA DI DEYRÊ ESTA	7
CELAL NERGİZ VE İLK ZAZAKİ VEDA HUTBESİ ÇEVİRİSİ ÜZERİNE	8
BDP VE HDP'NİN NEWROZ 2014 AFİŞLERİ	10
EZ U ZERRIYA MI	12
ZONÊ MA	13
ŞARÊ ZAZAYO ZAZAYEYDA XO RÊ VEYŞONO	14
ŞEYH SAİD'İN SEYİT RIZA VEYA MEHMET ALİ AĞA İLE GÖRÜŞME İDDİALARI	16
ENI YEWI HEDİSU BUXARİDİ VİYERENU NIMRÊ YİZİ 1386	18
LA IMROOO	19
ALMANYA'DA STAND ÇALIŞMALARI	20
TIXTORÊ HESERANİ	21
BİR HALKIN DİRİLİŞİ	22
WAŞTAY MI ŞONA DESTO	23
ÇİRRÊ ZER	24
ELİFA SANBOLİ	25
ŞARÊ ZAZA ÇIQEDA XELİSYENA?	26
ZAZACA'YI ANLAMAK	27
BİYAYIŞÊ PÊĞEMBERİ (MEWLIDÊ NEBİ)	28
VATEY VERÉNON ATASÖZLERİMİZ	30
PKK'NİN ZAZA DÜŞMANLIĞI VE ZAZANA	31
GA U İSTORO REYRA CİTİ KERDİŞ	32
NECMETTİN'O VEYNDANO	33
HER NÊ KIRRI (İSTANİKA SÉWREG)	34
WESARO	35
ŞİMA İNİ NAMEYO ZONAYNÊ?	37

DEVLETİN ZAZA DİLİNE BAKIŞI:

"ZAZACA LEHÇEDİR"

Bu durum mevcut hükümetin Kürt siyasetiyle bu konuda anlaşacağını göstermektedir.

İşte tüm çıplaklığıyla yaptığımız başvuru metni ve gelen yanıt. Aynen yayınıyoruz.

5 Ekim 2013 TARİHİNDE YAPTIĞIMIZ BAŞVURUNUN METNİ:

Türkiye'nin en kadim halkı olan Zazaların nüfusu yaklaşık 8 milyon dolayındadır. Zazalar her zaman, Türkiye cumhuriyetinde barışçıl bir unsur olarak yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Zazaların siyasetten uzak oluşları Zazaları Türkiye'de son zamanlardaki devlet politikalarında maalesef azınlık bir halk durumuna düşürmüştür. Demokratikleşme paketi adı altında açıklanan pakette,

Zaza halkı Kürt siyasetine maalesef yem edilmiştir. Sayın başbakanımızın Zazalarla ilgili yanlış bilgilendirilmiş olduğunu düşünüyoruz. Zira Zaza halkının dili olan Zaza dili, tıpkı Farsça gibi, Kürtçe gibi Hint-Avrupa dil familyasının Kuzey İrani diller kolunda olan dillerden biri olduğu dil biliminin ışığında tüm dünya literatörünün aşikâr olduğu bir durumdur. Zaza dilinin başlı başına bir dil oluşu, bilimsel olarak açık ve net bir durum iken, demokratikleşmeye bu denli değer veren sayın başbakanımızın bu konuda böyle bir şekilde hareket etmesini düşünmemekteyiz. Zaza halkının ve ana dilimiz olan Zazaca'nın Kürt siyasetinin talebine göre Kürtçe olarak gösterilmesi Zaza halkının kabul edebileceği bir durum değildir. Gerek TRT6'daki kısa Zazaca yayınındaki Zazaları Kürtleştirme çabası gerekse okullarda seçmeli ders olarak sunulan Zazaki ders kitabı tamamen Kürt siyasetinin istekleri doğrultusundadır.

Bilimle alakası olmayan bu durumdan sayın başbakanımızın haberdar edilmesi ve durumun düzeltilmesi biz Zazalar için fevkalade önem taşımaktadır. Allah'ın yarattığı bir şeyin yok sayılması ya da birilerinin menfaati için Kürt sayılmasının ne bilimle ne ilimle ne de din ile açıklanabilir bir yanı yoktur.

Burdan sayın başbakanımıza olan desteğimizin bilinmesini isteriz. Fakat bu durum biz Zazalar için düzeltilmesi elzem olan bir konudur. Gerek Bingöl'de, gerek Diyarbakır'da, gerek Elazığ'da, gerekse Adıyaman'da Zaza halkı sayesinde Akp milletvekili çıkartmıştır. Bizim başbakanımızdan beklentimiz bir haksızlığın düzeltilmesidir. Hakka teslim olan bir yöneticinin bu çağrıya duyarsız kalabileceğini düşünmemekteyiz.

İsteklerimizi tekrar aşağıda yazmak isteriz:

1- Okullarda seçmeli ders olarak verilen Zazaki ders kitabı Kürtçe adı altında olmamalıdır. Zazaca lehçe değil, başlı başına bir dildir. Kürtçe ile alakası yoktur.

2- TRT 6'da yapılan Zazaki yayını Kürtçe'nin bir lehçesi olarak yapılmaktadır. Ayrıca ordaki yayınlarda Zazaca'da farklı yörelerde farklı kullanımı olduğu halde Kürtçe kelimeler eklenerek Kürtleştirme yapılmaktadır. Bu yayınlar, ya düzeltilmeli ya da Zazaca yayını tamamen kaldırılmalıdır. Biz Zazaca'ya müstakil bir TRT kanalı istiyoruz. Bu mümkün olursa bu halkın ve dilinin yok olmaması için hayati önem taşıyan bir adım olur.

Selam ve saygılarımızla

Abdulkadir BÜYÜKSAYAR

Zazana Zaza Dili, Kültürü Dergisi İmtiyaz Sahibi

DEĞERLENDİRMENİN SON DURUMU:

Başvuru Metni: TÜRKİYE'NİN EN KADİM HALKI OLAN ZAZALARIN NÜFUSU...

Başvuru Durumu

Başvuru : Tarih Gönderen Kurum Alan Kurum

842587 05.10.2013 www.turkiye.gov.tr BİMER

842587 07.10.2013 BİMER BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ

842587 08.10.2013 BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

842587 08.10.2013 BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

842587 08.10.2013 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI TALİM TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI

842587 08.10.2013 TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TELEVİZYON DAİRESİ BAŞKANLIĞI

842587 09.10.2013 TALİM TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI DERS KİTAPLARI VE ÖĞRETİM MATERYALLERİ GRUP BAŞKANLIĞI

T.C.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü
Televizyon Dairesi Başkanlığı
(Program Planlama ve Koordinasyondan Sorumlu Müdürlük)

SAYI : 65242030 /622 /3965
KONU: BİMER Başvurusu.

3.11/2013

05.11.2013* 17987

SAYIN ABDÜLKADİR BÜYÜKSAYAR

Bağlar/DIYARBAKIR

İLGİ:05.10.2013 tarihli yazınız.

BİMER aracılığıyla Devlet Bakanlığı'na yaptığınız başvuru tarafımıza ulaşmıştır.

TRT 6 Kanalımızda: Zazaca Lehçesinde hafta içi her gün saat 17:25'de 40' süreli "Meyman 'Misafir'" adlı gezi, kültür programı yayınlanmaktadır. Ayrıca her gün saat 16:55'te Zazaca Hava Durumu, saat 17:00'de Zazaca Haber Bülteni ve saat 17:20'de Zazaca Spor Bülteni yayınlanmaktadır. Bunlara ek olarak TRT 6 dil seçeneklerinde yer alan Zazaca seçeneği ile sinema filmleri, çizgi filmler ve diziler Kurmancinin yanı sıra Zazaca dublajla ekrana getirilmektedir. ZAZACA lehçesinde yayınlanan programlara dair görüş ve önerileriniz gerekli birimlere iletilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

(Handwritten Signature)
Dr. Nimet ERSİN
Televizyon Dairesi Başkanı

05.11.2013* 17987

A262306111311

SAYIN - ABDÜLKADİR BÜYÜKSAYAR

WAYİR VEJ

Kom mar wayir wejinu

Ma xuri wayir niveji.

Kom mari xebetinu

Ma semedey xu nixebeti.

Kom mari paşt donu

Ma xuri paşt nidi.

Ma niwardi pay

Bın nıngodı helesini.

Wayir nıveji Zazayxuri

Zazayma dekon bın tırbı.

Eslima niwardu pay.

Zonxu hunerxu xuvirkenu.

Pirbabo bawkalo nışinasneno

Nuştoğ: Ali Pironij

MÊRDIM BİYAYIŞ SER ÇEND QALÎ

Kom pol ra ké bewni mérdimeyi, dinya ser çik şaré kî estî périn de zi zaf muhimo. Mérdim biyayiş zi en vere mérdimeyi ra vejéno. Eke yew ca de merdimeyi vî-nibiyase, ay ca de mérdim zi zor vejéno. Teknoloji roc bî roc hinya aver şona. Aver şiyayişe teknoloji reyra, insono miyande mérdimeyi zi hinya rew vinibena. Tay cayandi zi mérdimeyi esta hema zaf sist biya. Ina zaf mühim yew néweşiya şarona.

Xelisyayişe şaro mérdimeyi ra véreno. Herguyew mérdim ino guredi xo mesul bizonon. Mérdimeyi vîni meki wa şaré ma hinya zaf yewbîn ra hesabiko. Térey-

rabiyyayişe ma wa hinya qasidi bî bo.

Weşbiyyayişe ina néweşi mérdimeyi de esto. Mérdimeyi çîqa véşi bo ew çîqa qasidi bo, ay waxt insoné ma beno şa.

Nuştoğ: Abdulkadir BÜYÜKSAYAR

VENGÊ WELATÊ ZAZAYAN
ADLI ZAZACA GAZETE
BÎNGÖL'DE YAYIN HAYATINA
BAŞLAMIŞTIR.
GAZETeyî DERGİMİZ
ARACILIĞI İLE
İSTEYEBİLİRSİNİZ.

Faysal GÖL

HADDİNİ BİLMEK

Genç bir adam kendi yöresinde çok tanınan bir bilgenin yanına gitti. Derdi biraz farklıydı. Genç yaşında hep başarı kazanmıştı. Babasından devraldığı küçük işi hızla büyütmüş, zengin olmuştu.

Düşmanı yoktu. Evlilikleri başarılı olmuş, çok genç yaşlarda başlayarak birkaç kez baba olmuştu. Ve genç adamın derdi de bundan sonra başlıyordu. Bu kadar erken yaşlarda gelen bunca büyük başarı yüzünden bütün çevresindeki insanları "küçük" görmeye başlamıştı.

Genç adam için "önemli" hiçbir iş, hiçbir insan, hiçbir durum kalmamıştı. Hiçbir konuşmayı birkaç dakikadan fazla dinleyemiyor, okumaya başladığı her şeyi birkaç dakika içinde elinden bırakıyordu.

Bilge kişi genç adamı uzun uzun dinledi. Genç adam anlattıkça anlattı. Sonra da bilge kişi sordu: "Yaparken zevk aldığın, her şeyden daha fazla ilgini çeken hiçbir şey yok mu?"

Genç adam bir süre düşündü ve cevap verdi: "Satranç..." dedi, "Ama satrancı da çok iyi oynadığım için rakip bulamıyorum."

Bilge kişi "güzel" dedi, "Burada bir öğrencim var, o da iyi satranç oynuyor." Öğrencisini çağırdı, satranç masası kuruldu. Genç adam ve öğrenci karşılıklı oturdular. Bilge kişi aniden "Bir dakika" dedi, "Bu satranç karşılaşması biraz farklı olacak. Kaybeden, kafasını da kay-

bedecek. Kaybedenin kafasını ben kendi elimle, kendi hançerimle keseceğim. Tamam mı?" Öğrencisi "Tabii efendim" deyince genç adam da daha zayıf bir sesle "tamam" dedi.

Oyun başladı. "Her şeyi en iyi yapan", "Her şeyde en başarılı" genç adam boncuk boncuk terliyordu. Yaptığı her atak bilgenin öğrencisi tarafından ustaca savuşturuluyordu. Genç adam terlemeye devam ediyordu. Bir süre sonra savunmaları düşmeye başladı. Öğrenci usta hamlelerle genç adamı sıkıştırmıştı.

Genç adam bir an bilge kişiye baktı. Gözleri korku doluydu. Bilge kişi o an, bir el darbeyle satranç masasını devirdi! "Tamam bitti! Hiç kimsenin kafası kesilmeyecek!" Genç adam önüne bakıyordu.

Bilge kişi konuştu; "İşte tekrar tutkuyu yaşadın... Dikkatini toplamayı öğrendin... Hiç kimseyi küçümsememen gerektiğini gördün... Her an ölümün yanında yaşadığın için her şeye değer vermen gerektiğini anladın." Sonra bilge ve öğrencisi yere saçılmış satranç taşlarını birlikte toplayıp kutusuna koydular. İşte burada hayatımıza çeki düzen vermemiz için ibretlik bir yaşantı var selam ve dua ile hayırlı Ramazanlar dilerim.

Selamlar saygılar

faysal1984@mynet.com

Derleyen: Faysal GÖL

HERGÎ LA DÎ DEYRÊ ESTA

Hergî la dî deyrê esta
şiliya bena mîrdî
şiliya mîrdaniki yenê vero
ge ge herra surî
ge ge herra sîpî xuwa bena
finê filfilik cenena
finê xo kerran sera çekena
ê hergî la derdêndê cî esto
jew meramê cî esto

Hergî ju la
bavet bavet
zey marri şina derya
ge gan gena
ge gan dana
keyfê cî kî ame zel şanena
ray tîlu tîlu
zerri tîlu tîlu
filikan u daran rê
çeynekan u xortan rê
selam dana , xüşena
koya sera hesri kena war
bermena u qirena
deyştan dî betîllyena
zey çîlay hewt şewa
şina hewna
Homay ra merg wazena

Nuştoğ: Mustafa Karabulut

CELAL NERGİZ ve İLK ZAZAKİ VEDA HUTBESİ ÇEVİRİSİ ÜZERİNE...

kendi kaleminden...

06,1974 Siverek doğumlu, Celal Nergiz Zazacaya olan yakın ilgimden dolayı daha önce Siverek ile ilgili masal hikaye ve güzel sözleri topluyordum, bir gece yatagıma uzandım "neden veda hutbesini Zazacaya çevirmiyorum" dedim kendi kendime. Sabah kalkar bakar ve çeviririm dedim, sabahı unuttum, 2 hafta boyunca aklıma bile gelmedi. 2 hafta sonra bir gece veda hutbesini çevirdiğimi rüyamda gördüm. O rüyadan sonra hemen kalkıp bilgisayarın başına geçtim ve çeviriye başladım. Allaha şükürler olsun ki güzel Allahım dünyada Zazaca yazılmış ilk veda hutbesini yazmayı bana nasip etti. Çevirim toplamda 3 ay sürdü, 2-3 ay boyunca ara ara açar kontrol eder düzeltmelerimi yaptım. Çeviride takıldığım kelimeleri bulmakta bana yardımcı olan eşime de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum. Kaynak olarak ana dilim olan Zazaca bilgimden ve kendisi de zaza olan eşimin bilgilerinden faydalandım. 3 yıla yakın süredir çeviri bende duruyor. Allah nasip ederse önümüzdeki günlerde çerçeve baskı şeklinde bastırıp başta Siverekli hemşerilerim olmak üzere tüm halkımızla paylaşacağım. Hayırlı olsun.

Ez Celal Nergiz, serrda 10.06.1974 Soreg dı ameya dınya. Mı tewr veré, men-tiqedê Soreg ra estanıki, meseli, qısey weşi ew pilvatıki arêday. Ez şewê cadê xo sero biyan derg ew xorı xorı fıkiyaya, mı va ezo çı Xatırwaştına Xutbi nêaçernena Zazaki, heme zıwanana esto, çı Zazakiya çinêbo ew ez do şewra werza u dest pey kera u açarna, labirê bı sewra mı xo vira kerd. Dı heftay kokra mı viri nêame. Bahdê dina heftana ame hewdê mı kı, mı Xatır wastena Xutbi açarnaya Zazaki. Ez ê hewni dıma lez werışta, şıyan leptopi serı, mı dest pey kerd açarnayeni. Ez Ellah rê sukır.kena kı, dınya dı Xatırwaştına Xutbi

Zazaki açarnayeni tewr veri nesibê mı kerdı. Açarnayeni hirê mengi ramıt ew dı mengi hirê zi mı jufufın leptop akerdê, qontrol kerdê u kerdê raşt. Qısey Zazakiyê kı mı rındêna nêzanayê, xanıma mı mı rê yardım kerdê, ay ra zi Ella razi bo. Çımey açarnayen zi, ez zıwandê marda xo heta zanayeya ew xanıma mı bıxo zi Zazaya, mı nahfê zanayenda ay zi di. Nezdıyê hirê serrano kı açarnayena Xutbi mı hetek dı vınderdi bi, Ekı Ella nasib kero ez do nê rojan ra çarçefi miyan kera ew sifte hemşeriyandê xo Soregıjan, dıma zi şardê xo hemın ra bara keran. Şardê ma rê xeyrı nahfı bo.

XUTBE Ê XATIR WAŞTEN

Bîsmîllahîrrahmanîrrahım

Ey Merdimî: Qısanê mı rınd goştarey bikerê. Ez qe nêzana kı, Beno na serra tepîya ezo şımaya pîya nêba

Ey Merdimî: Ney rocê şıma senî rocê weşiyê se. neyî mengê şıma senî mengê weşiyê se, Na suka şıma (MEKKE) senî bimbarek ju suka se. gan, mal u namusê şıma zî hend muqqadeso, heme çıra star bîyo Eshabêno: Şımadê muhaqqaq biresê haqtê xo. Odo zî şıma ra rındın u xırabîn perskero.

Mıra tepîya rayser mekewê u seranê pê mecikerê. No wesiyetê mı, ê kı tıyadê, wa berê biresnê êyê kı tıyade nîyê înan rê. Beno kı, o kı tıyadê qısanê mı rınd fam kerdo, Neyî qısanê mı resneno merdimandê deha zanaya

Eshabêno: Kê het jew emanet esto se, wa rew bero bido wahîrdê cı, Bızanê kı her faız hewadeyayo, Ellay wına hukm kerdo. Faızo sıftayêno kı mı hewadayo, Laco kı deddê mı Abdulmuttalîb ra bîyo, ê dezadê mı Abbasyo.

Hema pereyo heq ê şımayo, Ne zulm bikerê, ne zî meverdê wa kes şıma rê zulm bikero

Eshabêno: Adetê kî wextê cahîley ra mendê, xeyal kerê kî heme hewadewayê, lingda mı bindê. dewrê cahîleydı heyfê gunî giroten zî hewadewayo, gunîya sıfıyına kî mı hewedaya, torinê deddê mı Abdulmuttalîbî, ê İlyas bîn Rabîyayo

Ey Merdimî: Muhaqqaq şeytan neyî erdandê şımade, cırê îbadet kerdên ra omîdê xo bınayo, Hema şıma tayn girweyê werdıde xo bîdê bendedê cı se, nodo ey zaf/boll şakero, Şıma qailê dînê xo starkerê se, îna ra zî durî veinderê..

Ey Merdimî: Haqê cenîyan starkerê u qandê ney malumatê Ellay ra bitersê

Şıma cenîyan Ellay ra emanet girotê u namusê îna zî şıma rê emrê Ellaya helalo

Heqê cenîyan şıma sero, Heqê şıma zî îna sero esto

Heqê şımayo kî cenîyan sero;

Cayê şımayê rakewtenî kesî nêgîrê u merdimê kî şıma hes nêkenê bêşıma keyandê xo nêgîrê.

E kî bêşıma jew girot keye se Ellay şıma rê vato, jew şew cadê xora durîkerê

E kî fina kenê se, vêşî nê, şenê tayn prodê kî fina nêkero.

Heqê cenîyano kî şıma sero;

Örf u adeta mîyande çına u werdên cı kemî nêkerdena

Ey Mümînî: Ezo şıma rê dı(2) emanetî veradana, ek şıma rınd bîpêşîyê ê emaneta se, şıma raya xo şaş nêkenê

Ê emanetî zî kitabê Ellay Kuran u Kerîm u îtrefî Ehlîbeytê Pexemberîyo (a.s.m)

Mümînî: Qısanê mı rınd goştarey bikerê u rınd fam bikerê, mısıلمان birayê mısıلمانyo, qandê coya heme mısıلمانî birayê pêyê.

Gunî u malê jew mısıلمانî birardê cırê helal nîyo. Labırê malê xo zerrî ra dayo se, o zewmbîyo

Ey Merdimî: Cenab u heqq, her wahîrdê haqî rê, haqê cı dayo. her merdimî rê mîras ra haqê cı abımayo

Mîrasbazî rê wasîyet kerdên rê lızum çınîyo. Qeçek cadê kê sero bîyo se, ê eyo.

Keso kî zîna keno, qandê ey mahrumîyet esto.

O kî essl'îlê pîyê xo nê, zewmbî essl'îla xorê keno essl se, bêesslo.

Ya zî koleyo kî bê wahîrdê xo, zewmbî kesî xorê efendîkero se, wa raştê lahnetê heme meleka u heme merdîma bêro,

Ellah u Teala merdîmanê winayîna, ne tewbanê cı ne zî adalet u şehadetanê cı qebul keno

Ey Merdimî: Rabbê şıma jewo, Pîyê şıma jewo. Şıma pêro qeçekê Ademyê, Adem zî herre/lıncî ra bîyo

Ereb, o kî erreb nîyo. O kî erreb nîyo, errebî sera girdeya cı senî çınıya se, O kî ganê cı suro, sıyay sera. O kî ganê cı sıyayo, surî sera girdeya cı çınıya. Girdey ancax teqwada u Ellay ra tersayenda. Ellay hetta tewr qîmetkar o kî cıra zaf/boll terseno, oyo.

Ezaya cı cıkerdê ju koleyo sıya, şıma sero server bo se u kitabê Ellaya şıma îdarekero se eyrê goştarey u îtaat bikerê

Merdîmo suçın, suçê zewmbî merdîmana suçdar nêbeno. Pî, suçê lacîya. Lac, suçî pîya suçdar nêbeno.

Xeyal Bikerê!

Ney çar çîya qatî mekerê

* Ellay rê, qe jew çîrê wertax meramê

* Ellay gan giroten heram kerdo, bîlleheq ganê kesî megîrê

* Zîna mekerê

* Xırxızey/Tırawetene mekerê

Merdîmî heyra kî vacê *Lâilaha îllallah* heta wexta, înana pîya cîhad kerdên mîrê emr biyo.

Îna çı wext no va se, gunîya xo, malê xo star kenê, hesabê îna zî aîdê Ellayo

Merdîmî: Ê do meşt mı şıma ra perskerê, Şıma do se vacê..?

Saheb-î keram, hemına finê ra wına va:

To pexembereya Ellay kerd, to wezîfey xo arde ca, to marê wesîyet u nasîxatî dayî. ma torê şahadet kenê

Neyî qısa ser ra, Pexemberê ma Resul-î Ekrem (s.a.v) gışta xoya şehadetî werzena dıma doşê cemhatî ser kerd u wına va:

Şahît be, ya Rab.

Şahît be, ya Rab.

Şahît be, ya Rab.

Zazaki Açarnayen / Zazaca Çeviri: Celal Nergiz

BDP ve HDP'nin Newroz 2014 Afişleri

20 Mart 2014'de, İstanbul büyük şehir belediyesi eş başkan adaylarından Pınar Aydınlar'ın, Facebooktaki paylaşımlarının içinde Newroz etkinliğiyle ilgili propaganda afişi vardı. Afiş, BDP ve HDP İstanbul il örgütlerine aitti. Afişin ilginç yanı ilk defa Kürtçeden başka Zazacanın da aynı afişte kullanılıyor olmasıydı.

Kürtçüler, Kürt milliyetçileri, Kürtçeye Zazaca aynı dil ve Kürtlerle Zazalar aynı halk deyip duruyorlardı. Peki bu halklar aynı halksa, dilleri de aynı dilse, ne diye her iki dili de aynı afişte kullandılar?

Kürt milliyetçilerinin, Zaza halkından elde ettikleri devşirme ve misyonerler, öyle-böyle değil tuğla gibi büyük Kürtçe-Zazaca sözlükler yayınlamışlar. Bu koca koca sözlükleri yayınladıktan sonra iki dil aynı dildir ve/veya Zazaca Kürtçenin lehçesidir diyecek kadar alçalmışlardır.

Anlaşılan Kürt milliyetçileri, Zaza halkını eskisi gibi aldatamayacaklar. Görünen bunun en somut örneğidir. Bunda Zaza aydınlarının, çabalarının çok büyük etkisi vardır.

Avrupa'da son otuz yıldır değişik zamanlarda ve değişik isimler altında yayınlanan Zazaca ya da Zaza halkına hitap eden dergilerin önemi büyüktür. Bu dergiler birbirinden kopuk da olsa etkileri günümüze kadar sürüp geldi. Dahası bunlar aralarında ciddi tartışmalar yaşamış olsa da gene hepsi kendi ölçüsünde Zaza davasına katkıları oldu. Bu çalışmaların Avrupa'ya gitmek zorunda kalmış dar aydın çevrelerden oluştuğunu söyleyebiliriz..

Zaza aydınlarının çok önemli bir özelliği dilbilimcilerin çalışmalarına, daha geniş anlamıyla bilimsel çalışmalara çok büyük önem vermiş olmalarıdır. Söz konusu aydınlar Avrupa'nın demokratik ve bilimsel ortamından yararlanarak kendi halklarının etnik kimliği, dili, tarihi gelişimi konularında bilgi sahibi oldular ve bu bilgilerini dergileri aracılığıyla kamuoyuna açıkladılar.

Zaza yurtsever aydınlarının üzerinde durdukları en önemli nokta, Zazacanın başlı başına bağımsız bir dil olduğu konusuydu. Aydınları asıl saflaşmaya götüren konu burada düğümleniyordu. Avrupa'da ki dergiler belli periyotlarda yayınlar yaptıktan sonra yayınlarını sonlandırdılar.

Ancak bir kez ateş tutuşturulmuştu, Avrupa'da tutuşturulan ateş Anadolu'ya da geçti. Anadolu, tutuşturulmuş olan bu ateşi yangına dönüştürüp körükleme yolunu tuttu. İstanbul'da, Bingöl'de Zaza-der'ler kuruldu. Demokratik Zaza Halk Hareketi kuruldu, Zaza Platformu kuruldu. Bu isimler altında 20 Ekim 2012'de Tünel'de toplanılarak Taksim'e yürüdü ve Taksim'de tarihi Zaza mitingi yapıldı. Önceden üzerinde tartışılıp geniş bir mutabakatla hazırlanmış olan deklarasyon Türkçe ve Zazaca olarak kamuoyuna okundu.

Halk kendi tarihinde ilk defa

sokağa çıkıp, kamusal alanda demokratik hak ve özgürlüklerini talep etti. TRT televizyonu geldi, mitingin filmini çekti ve kısa da olsa söyleşiler yapıp bunları yayınladı. Zaza-der'de doğrudan mitinge resmi düzeyde katılmamış olmasına rağmen bir ekip gönderip film ve fotoğraflar çekti. Genel olarak mitingde bol-bol film, fotoğraflar çekildi ve bunlar sosyal medyada yaygın bir biçimde paylaşıldı. Zaten miting büyük ölçüde sosyal medya üzerinden yürütülen çalışmalarla örgütlenmişti. Ayrıca, mitinge yakın günlerde Yol TV'de bir hafta, on gün gibi bir zaman reklam döndürülmüştü.

Kurulan platformlarımız, İstanbul'un birçok yerinde Halkların Anayasası Bileşenleri, Aka-der gibi dostlarıyla yan yana gelerek konularında paneller düzenlemişti. Platform olarak 02/Aralık2012'de Kadıköy Halk eğitim merkezinde ortak düzenlenmiş olan konsere örgütlü olarak ve standımızla, sanatçımızın (Raber Diler) ana dilde yaptığı müzik dinletisiyle katıldık. 21 Şubat 2013'de geniş bir halklar platformu içinde yer alarak Taksim'den Galatasaray Lisesi'ne yürüyüşümüzle dünya ana dil günü kutlamalarında etkin olarak yer aldık.

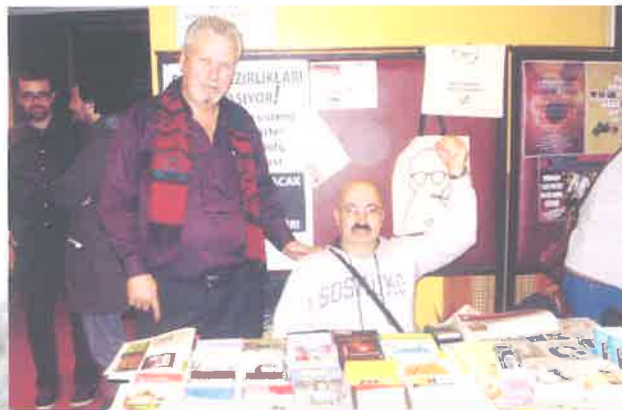
Aynı dil etkinlikleri çerçevesinde Zaza-der, 22 Şubat 2013'de Bilgi Üniversitesi'nde bir kutlama programı gerçekleştirdi. Bu programda, ana dilde tiyatro, ana dil konusunu işleyen film gösterimi, ana dilde müzik dinletisi, ana dilde sunumlar ve söyleşiler yapıldı.

Zaza-der, Aka-der, Mektebe zazaki gibi kurumlardan başka, İstanbul, Erzincan, Eskişehir ve başka bazı illerde çeşitli kurumlar altında anadilde dersler verilmeye başlandı.

20 Ekim 2012 Taksim mitinginden sonra Diyarbakır'da Zazana dergisi yayın hayatına başladı. Zazana dergisi, Zaza halkının yaşadığı il ve ilçeleri tek-tek dolaşarak çarşı-pazarda stantlar kurdu. Hem derginin tanıtımını yaptı hem de halka Zaza davasında mücadelenin verildiğini gösterdi. Bunlardan çok çok önce Çermik'de bir Zaza müzesinin kurulmuş olması kültürel ve otantik çalışmaları da Zaza kültürüne, diline, tarihine, etnik kimliğine önemli katkılar sağlıyordu.

Mayıs 2013'de Bingöl'de kurulan Zaza Dil Kültür ve Tarih Derneği, 19-20 Ekim 2013'de Zaza dil festivaline ev sahipliği yapmış ve festival, İstanbul Zaza-Der ve Almanya'da faaliyet gösteren Zaza Gemeinde in Deutschland'ın (Zaza Cemaatı) da katılımıyla üçlü yapı tarafından organize edilmiştir. Burada dayanışma, birlik-beraberlik çok güzel bir örnek oldu.

Dersim (Mamekiye) de Kırmancıye Kültür Merkezi'nin kurulması ve 01 Şubat 2014'de Suriye halkıyla dayanışma mitingi yapması, orada son dönemin önemli toplumsal, yerel, etnik özellik taşıyan bir eylemeydi. Bu harekette diğer hareketler gibi dil, kültür, inanç, etnik kimlik gibi konuları öne alıyordu.

Mardin Artuklu Üniversitesi'nde ki Kürt milliyetçileri Zazacayı Kürtçenin lehçesi olduğu tezini işliyor ve resmi kurumları böyle davranmaya itiyordu. Bingöl Üniversitesi bu konuda daha esnek, daha yapıcı duruyordu. Kürt milliyetçilerinin etkisi altındaki Mardin Artuklu Üniversitesi kendi anlayışı gereği orta öğretim okullarında önleyemediği Zazaca seçmeli dil derslerini bu defa lehçe yapıp Kürtçenin boyunduruğu altına sokup ezmeğe çalışmıştı.

İtirazlar sonucu Milli Eğitim Bakanı Bingöl'de, 12/12/2012 tarihinde yaptığı açıklamayla Zazacanın gelecek yıl bağımsız bir dil olarak mütaala edileceğini açıklamıştı. Ancak ilgili bakanın kabine revizyonunda değiştirilmesi o süreci sekteye uğrattı. Bu açıklamaya en çok karşı duran ve çılgına dönen Zaza kürdü olduğunu iddia eden Bingöl BDP milletvekili Baluken ve etrafındakiler olmuştu. Zaten bu çevre, Zaza halkıyla ilgili atılan en küçük demokratik bir adıma dahi tahammül edemiyorlardı.

Bingöl Üniversitesi, Zazaca konusunda yaptığı sempozyumlara, Zaza diline çeşitli açılardan bakan aydınları-akademisyenleri çağırıp son derece güzel çalışmalar yapmıştı. Bu dönemde Zaza dili açısından çok önemli akademik bir şahsiyet, Almanya'dan Tunceli Üniversitesine davet ediliyor ve çalışmalara başlaması sağlanıyordu. Bu akademisyenimiz Zaza dili konusunun en önemli uzmanı, formasyon sahibi Dr. Zıfı Selcan'dı.

Gerek akademik olaylar, gerek dernekler, gerek dergiler, gerekse halk hareketleri yaptıkları çalışmalarla birbirlerini etkileyip, etkilenmekte ve ağır-ağır ilerleme sağlamaktadırlar

Avrupa'nın en gelişmiş ülkelerinde çeşitli örgütlenmeler, cemaatlar ortaya çıkmış ve bunlarda çalışmalarını sürdürmektedirler. FDG'nin de siyasal duruşu bir yana, daha doğrusu siyasal duruşunu ben anlayabilmiş değilim, etnik kimlik, dil, kültür, inanç, gelenekler konusunda ki çalışmaları çok önemlidir. FDG'nin 1938'le yüzleşme çalışmaları, idam edilen Dersim önderlerinin akıbetlerinin açıklanmasını istemesi ve Elazığ'a kadar gelip etkinlikler düzenlemesi, Avrupa'da her yıl kitlesel katılımlı festivaller düzenlemesi çok önemli gelişmelerdir. Bu federasyon yaptığı çalışmalarla, Dersim'de bir ayağı olan siyasal hareketlerin, Dersim'le ilgili etnik kimlik, dil, inanç gibi konularda tutum almasına yol açmıştır. CHP Dersim milletvekili Hüseyin Aygün'ün kendi partisine ters düşme pahasına da olsa Etnik kimlik, dil, kültür, gelenekler konularında açıklamalar-çalışmalar yapması, etkinliklere katılması çok önemlidir.

Sosyal medyanın çalışmalarını da küçümsemek gerekir. Oda bu alanda mücadele eden insanları bir araya getiriyor. Sosyal medyayı daha yaygın ve daha etkin kullanmakta fayda olduğunu düşünüyorum.

Çalışmalara dikkat edersek milli mücadele gelenekleri açısından zayıf, sanayileşmesini gerçekleştirememiş, kendi kendisini yönetememiş, dili eğitim dili olmamış, dili-kültürü kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmış, geri bir toplumsal yapı üzerinde ulusal-demokratik bir mücadele veriliyor ve bu mücadelede çağdaş-uygar yöntemlere başvuruluyordu. Bu çok olumlu

bir noktadır.

Öncelikle, dil, kimlik, kültür, inanç, vicdan, adalet, hak, hukuk, ana dilde eğitim-öğretim, yazılı-sözlü medya, televizyon-radyo yayınları gibi yaygın-örgün günün iletişim olanakları haklarını elde etmek gerekiyor. Bu haklar, aydınlarımızın genel olarak üzerinde mutabık kaldığı haklardır. Bunlardan daha ileri talepler yerel yönetimlere daha özerk (öz yönetim olanağı gibi) bir konum istemek olabilir. Söz konusu bütün taleplerimizin anayasal düzenlemeyle güvenceye alınmasını istiyoruz. Çalışmaları, şiddet içermeyen barışçıl-demokratik yollardan ve halk kitlelerine dayanarak yürütmek gerekiyor.

Halk, milli değerleri öne alan mezra, köy, nahiye, kasaba ve şehirde komite ve konseyler biçiminde örgütlenmelidir. Şu ana kadar insanlığın öğrendiği evrensel demokrasi değerlerini, insani değerler bütününe merkeze almalıdır. Hem yukarıdan aşağıya, hem aşağıdan yukarıya doğru, yem yatay, hem dikey işleyen gelişkin demokratik ve şeffaf bir örgütlenme biçimi hayata geçirilmelidir. Örgütlülükte yer alan bütün üyeler, daha doğrusu halk söz ve karar sahibi olmalıdır. Kişi diktatörlüğü, kişi despotizmi, kişi tapınıcılığı, değişmez şef anlayışlarına düşülmemelidir. Bu örgütlenmelerde dilin, kültürün, eğitimin, geleneklerin, ekonominin, çeşitli biçimlerde (üretici-tüketici) kooperatifleşmenin, halk sağlığının, halk güvenliğinin, bilimin, teknolojinin vb. geliştirilmesine özel önem verilmelidir.

Toplumsal örgütlenme ve mücadelede en üst örgüt biçimi parti örgütüdür. Ancak parti toplumdan ve onun yukarıda saydığımız örgütlerinden ve amaçlarından kopuk olamaz. Bütün bu örgüt biçimleri birbirlerini besleyen bir karekte olmalıdırlar. Milli mücadelede, başka halkların değerlerine ve onların yaşam alanlarındaki egemenliklerine saldırmak değil, kendi kimliğini başka kimliklerin saldırısından korumak amaçlanmalıdır. Halkın ulusal-demokratik haklarını kabul eden ve onaylayan kişi, kurum, ülke, halk kimler olursa olsun onlarla dostluk ve dayanışma içinde olunmalıdır. Bu konuda bilgi sahibi olmayan kesimleri bilgi sahibi yapıp, konularımızda doğru tutum almalarını sağlamak gerekiyor.

Fakat Anadolu'da hala istenen örgütlülük sağlanabilmiş değil. O konuda sancılar var. Ancak bir defa eşik aşılmış ve geri dönülemez bir yola girilmiştir. Yıllar önceden aydınların tutuşturduğu yangın sürüyor ve bu yangın gerçeğin, gerçeğe ulaşmanın, gerçeği yakalamanın yangınıdır, bu yangını körükleyeceğiz, büyüteceğiz.

İşte asimilasyoncu, inkarcı, imhacı Kürt milliyetçi hareketinin korkusunu ve paniğini buralarda aramak gerekir. Yukarıda kısmen yazdığımız olaylar, bu çevreyi Zaza dilini kullanmaya itiyor. Yıllarca devlette Kürtçe diye bir dil yoktur, o dil Türkçenin lehçesidir diyordu, Kürt diye bir şey yok onlar dağ Türkü'dür, dağda kar üzerinde yürürken kart-kurt sesleri çıkarıyorlardı ondan onlara böyle isim veriliyor diyordu. Ancak bu günlerde aynı devlet TRT kanalında bir Kürt televizyonu kurmuş durumda. İşte Kürt milliyetçilerinin yaşadıkları da aynı böyle bir şeydir. Onun içindir ki afişlerinde Kürtçeden başka bir de Zazaca kullanmışlar.

Recep Gül 21/Mart/2014

EZ U ZERRIYA MI

Ezo her roj tayna mîrena
Zerriya toya dana rîdê toro
Amiyayena to şevray ser nezdi bena
Zey xîrxîzi ge esto, ge çînyo

Zerrida mı dı, tı mı dıra
zerrida xo dı tı xeriba

To ra heskerdenı gıran yena
Roj rojer bena
Roj roj kışena
To ra heskerdenı aya mı kışena

Zerrida mı dı, tı mı dıra
zerrida xo dı tı xeriba

Tı duri kewı zerrida mı ra
Şewandê mı ra, hewnandê mı ra
Dirbeta mı hezar caraya
Ox, to zerri dı ez niya

Zerrida mı dı, tı mı dıra
zerrida xo dı tı xeriba

Ezo to ra şına duriya
Zerriya mı todıra nêşına
Remayışa doşê to bena
To ra heskerdenı gıran yena
Ezo roj bı roj mîrena

Zerrida mı dı, tı mı dıra
zerrida xo dı, tı xeriba

SİNAYOXÊ ZAZAKI

ZONÊ MA

I.

Zarance kuna kemeru

Zonê hode wanena

Qılandike

nisenâ gîle dare ra

Zonê xode qıştnena

Amnon yeno, beno germ

Temuz zonê hode cızeno

Mor u mılawın

Teyr u tur

Pil u qız

Cin u ciamerd

Serre na dinade her çi

Zonê hode waneno

Serre na dinade

her çi, her kes

zone hode girano

Wertê ninera

ça teyna ma

zonê hora vozdamel

Ça teyna ma

zone hora rememe!

Ma rememe kata seme?

ZONÊ MA

II.

Zazaki zonê mao

Bav u kali qeseykerdo

Lawiki vatê, saniki vatê

Zonê ma zof şireno

Zonê ho ça vindkerime,

Zonê sari ça ser kerime

Zonê ho ça bin kerime

Zonê sari ça ser kerime

Zonê ma ke bi vind

Ma ki beme vind

Lawiki bene vind

Saniki bene vind

Roşt bena vind

Tari maneno

Beme lal, beme kêr

Beme bê pa u bê per

Kume bine destu

Gineme verre dêsu

Halê mare u waxt

her kes huyino

- ne ke her!

ŞARÊ ZAZAYO ZAZAYEYDA XO RÊ VEYŞONO...

SİVEREK STANDIMIZ(26 Mart 2014)

EĞİL STANDI (6 Nisan 2014)

HANİ STANDI (19 Nisan 2014)

GÜRBÜZ STANDI (19 Nisan 2014)

ZAZANA DERGİSİ STAND ÇALIŞMALARINA DEVAM EDİYOR...

PALU STANDI
(27 Nisan 2014)

MADEN DAĞI
"MA ZAZAYI"

ELAZIĞ STANDI
(27 Nisan 2014)

KOVANCILAR STANDI
(27 Nisan 2014)

ERGANİ STANDI (25 Mayıs 2014)

DIYARBAKIR STANDI (4 Mayıs 2014)

ŞEYH SAİD'İN

SEYİT RIZA VEYA MEHMET ALİ AĞA İLE

GÖRÜŞME İDDİALARI

“Şeyh Sait, kalabalık bir toplulukla Hozat'a gelmiş. Karabali Aşireti lideri Mehmet Ali Ağa'nın Ağzonik köyündeki konağına misafir olmuş” yazıyı tamamen okudum ve açıkçası şaşırmadım. Şeyh Sait efendinin Karabal Aşireti lideri Mehmet Ali Ağa'nın yanına gitti yazısı altdaki linkdedir ve altdaki linkde bu yazının yazarı kim olduğunu göremedim.

Yazar Zazaca konuşan epeyce Zaza aşiretlerini Türk ve bir kısmını Dede (ocak) aşiretleri diye ayırmış. Benim ait olduğum Xıdan aşireti, biz kendimizi bildik bileli kendimizi Khewan aşiretinden biliriz ve Dersim'de Khewanlara sordum, onlar da Şix Hemedan'dan olduklarını söylüyorlar. Bizimle ilgili de doğru bilgi budur.

Kökeni Zaza olan epeyce yazar Türkçü ve Turancıdır. Bu kesim Zaza halkının uluslaşmaması için her olumsuz yöne başvurur. Türk solundan gelen Zaza kökenli bu yazarlar kendi olmak yerine Türkçülük batağına saplanmışlar. Baki Öz Şaveliyanlıdır, Zazaları Türk gösterirdi, Cemal Şener Şix Hesenanlı olmasına rağmen yine Zazaları Türk gösterme geyreti içindeydi. Burhan Kocadağ Lolan aşiretinden, o da yine Zazaları Türk gösteriyordu. Vatan Özgül Balabanlı ve yine Türkçülük yapıyordu. Sarısaltıklı olanları da aynı virüs sarmıştır.

Tabii ki Zaza coğrafyasında Türk, Kürt ve Ermeni olanlara saygılıyız ve inkar etmiyoruz.

Yine Tokatlı bir Abdalanlı (Avdelic) olan Rıza Zel-yut Türkçülüğü tamamen yuttu! Amasya'da 5000 kişi üzerinde Abdalanlı asimile olmuş. Yine Tokat'ta da Abdalan aşiretinden insanlarımız vardır. Ama bu yazarlar nedense Türkleşmiş Zazalardan, Kürtleşmiş Zazalardan bahsetmezler. Bu ikiyüzlülük araştırmacılık sadece Türkiye'de eğitim almış ve alınan eğitimin laboratuvarı da herkesi Türk yapmak, Türk ilan etmektir. Yalan ve inkar üzerine kurulmuş bir araştırmacılıktır.

Yine en ilginç ve yeni olan bir propaganda daha var: Şeyh Sait efendi Hozat'ta Ağzonik (Ağcünig) köyünde Karabal aşiretinin reisi Mehmet Ali Ağa'nın yanına gelmiş. Bu propaganda büyük ihtimalle Zaza halkı yan yana gelmesin diye o dönemde M. Kemal ve Turancılar tarafından psikolojik bir savaş aracı olarak Dersim Zaza (Kırmanc/Dımılı) halkı arasında yayılmış olmalı. Çünkü bu savaş propagandasını ben de yaşlılarımızdan duymuştum ve ben de bu yaşlılara, „sen o toplantıda var mıydın? Ya da aile büyüklerinden biri bu toplantıda var mıydı?“ diye sorduğumda, „Hayır, ben filan köylü-

den duydum“ ve ben de adı söylenen bir kaç insana bu olayı sordum; diğerleri de „hayır biz görmedik, ama filan köylüler“ diyip arkası gelmeyen bir söylentiden ibaret olduğunu gördüm.

Benim duyduğum, Şeyh Sait efendi Seyit Rıza'nın yanına gittiğine dairdi, ama dediğim gibi, böyle bir toplantıda bulunan yok, gören yok, sadece geçmişte devletin yaydığı bu propagandayı köylü, saf ve dürüst olan Dersimli Zazalar (Kırmanc-Dımılı) inanmıştır.

Varsayalım ki, Şeyh Sait efendi ve Dersimlerle aynı dili konuşan ve aynı halk olduklarından dolayı amaçları yan yana gelerek güç birliği yaparak kendi halkını tarih sahnesine taşımaktı. Eğer Sünniler, kardeşleri Alevilerin elinden yemek yemediyse ve Aleviler de elinden yemek yemeyen Sünnilerle yarın bu birliğin yürümeyeceğini görerek bu teklifi kabul etmedilerse, peki ne oldu? Onların bu yanlış tutumlarından Sünni Türk devleti kârlı çıktı ve ilkin kendi gibi Sünni olan Zazaları ezdi, geçti, ardından Dersimli Alevi Zazalara soykırım uyguladı. Burdan iyi anlaşılıyor ki, halkımızın iki kesimi de zarar gördü ve onlardan sonra gelen nesiller Türk egemenliği altında eriyip yok olmaya mahkum edildi. Buna bir de gelişen Kürt egemenliği dahil olmakta ve şimdiyse çifte egemenlik Zazalar üzerinde sürdürülmektedir.

Şimdiki yeni kuşak Zazalar büyüklerinin bu yanlışlarından kurtulması gerekiyor! Burda en çok iş Sünni kesime düşüyor ve kendi milli varlıklarını en yüce değer olarak görmelidirler ve bunun içinde kendilerini eğitmeleri gerekir. Batı din kitaplarını devlet uygulamalarından çıkardı ve bundan sonra batı medenileşti, insan hakları gelişti, hukuk bütün insanları kapsayacak şekilde yeniden uyarlandı.

Gelelim Şeyh Sait Efendi ile Seyit Rıza görüşmesi veya yeni bir iddia olan Karabal aşiret lideri Mehmet Ali ağa görüşmesine.

Selman Yeşilgöz ve Mehmet Çetin İstanbul'da Şeyh Sait efendinin torunu Abdülmelik Fırat'la yaptıkları söyleşide bu soruyu ona da sormuşlar. O da, „hayır, biz böyle bir şey ne gördük, ne de aile büyüklerimizden duyduk, olsaydı mutlaka bu olay anlatılırdı.“ diye yanıtlamış. Bu söyleşi İstanbul'da; yıl 6, sayı 11, Ocak 2000 tarihli Dersim dergisinde yayınlandı.

Yine geçen yıl Şeyh Sait efendinin torunu Şeyh Abdüllillah Fırat ile yapılan söyleşide, Alevilerle ilgili sorulan bir soru üzerine; **“Tabii Alevilerin çok büyük bir darbesi oldu. Aleviler de Halid Bey'den (Cibranlı Halit Bey Kürt'tür, Şeyh Sait efendi ise Zaza'dır) dolayı Şeyh Efendiye buğzettiler. Mehmet Şerif Fırat kitabında yazıyor ve doğrudur. Şeyh Said Efendi Alevi ağalarını topluyor ve diyor 'gelin, bana yardım edin.' Diyorlar ki; 'Biz senin seyyid olduğun biliyoruz. Seni de seviyoruz, fakat seninle Cibranlı ağalar senin (kayınlarıdır) akrabalarıdır. Bizimle onlar arasında 150 senelik bir kavga var. Biz birbirimizden öldürmüştük. Bizimle Cibranlıların bir araya gelmeleri mümkün değil. Biliyoruz ki Cibranlılar seninle beraber olacaklar. Biz onların bulunduğu yerde muhalefet ederiz' dediler. Mustafa Kemal de Bitlis'e, Diyarbakır'a, Mardin'e adamlarını gönderdi. Buralarda**

bazı şeyhlerle toplantılar yapıldı. Cenabı Hak, kıyamet gününde mutlaka bu ihaneti yapanları yarılacaktır” diye konuştu.

Gördüğümüz gibi dedesinin Seyit Rıza'nın yanına gittiğine dair bir durum olsaydı, bu sorunun içinde onun da cevabı olacaktı. Sadece Vartolu Alevi Zazalarla bir toplantı yapılmış.

Eğer Dersimle ilgili bir toplantı olsaydı, dile getirilirdi.

Şeyh Abdüllillah Fırat efendi 1925 öncesi ve sonrası Sünniliğin Mervani Kürt beyliği, Yavuz Selim ve İdrisi Bitlisi işbirliği, Kuyucu Murat Dönemi, 1601 tarihinde Botan Kürt beyliğinin Çemişgezek beyliğine saldırması Alevilerin üzerindeki zulmü, kırımları, baskıların olduğunu düşünmeden sadece 1925 deki Varto Alevi Zazalarının Kürt Cibranlı Aşireti ile aralarındaki husumetten dolayı Şeyh Sait efendinin içinde bulunduğu mücadeleye karşı gelmelerini Şeyh Abdüllillah Fırat efendinin şu cümlesi “Tabii Alevilerin çok büyük darbesi oldu” demesi genel Aleviler üzerindeki haksızlıkları dile getirmesini engellemiştir.

Her Sünni arkadaş ve dost bunu görmesi gerekiyor. Zaza halkı Alevisiyle, Sünnisiyle mağdur edilmiş ve mazlum bir halktır, ama Alevi Zazalar iki kat mağdur olmuştur.

Yine her Dersimli Zaza ve Güneyli Zaza bilsin; kendi halkından uzak düşmüş, başka ulusların hayranı olan Kuzeyli Zazalar olduğu gibi Güneyli Zazalar da vardır.

Bizim amacımız, Zaza halkının varlığını, dilini, kültürünü Türk devletine karşı ve üzerimizde egemenlik kurmaya çalışan Kürt siyasi hareketlerine karşı ve bir de başka ulusların hayranı olan bu şahıslara karşı halkımızı savunmak ve onu değerlerine sahip çıkmaaktır.

Haydar Şahin

ENI YEWI HEDİSU BUXARİDİ VİYERENU NIMRÊ YİZİ 1386

Semure laci Cundêbi (R) Piyeğmêri (A.S) Riwayat kenu vunu: “Piyeğmêri! Hela'gı nımaci sêri sibayi kêrdiyeni vêri xui tadêni ma, u “Şımar a komi emşı yewi huni diyi wı?” Persêni. Egi komi yewi huni bîdini, huni xui Piyeğmêri rı vatiyeni. Piyeğeri zi vatiyeni sê wayıştê Homa'yi benu. Hunci yewi rueci ma ra persa va: “Emşı şıma ra çewi huni diyu wı?” Ma va: “Niye, çiniyu”. Piyeğmêri va: “La emşı mı yewi huni unayeni diyu wı: Dı hebi merdımı umê mı hetı, enini dêsti mı tepışti u ezı veta yewi e'rdi unbariki serı. Ewı cadı yewi merdim ruenişte bı. Yewı merdımı zi ewı cadı payırabı, yi destı dı asın ra yewı çungalı biyi “Ewı merdımı payırayeni eya çungalı kuêni kıştê rayıştê fêki merdımı rueniştira, heya rasena sarê yi u ena kıştê fêki yi dirnêni. Bajna enı merdımı kıştı bini zi una kenu u eya kıştı zi dirnêni. Enı mude dı eya kıştı rayışti yena piye, hunê gêrenu eyê serı u hunê cınêni puriye dirnêni. Mı, eyi wırdı merdımı'gı mı hetı ezı tı ra persa mı va: “Enı komu, enı çı halu?. Yini mı ra va: “(Me persı)Hadiyi”. Ma kewiti raharı ma şiyi, enarê ma, umê payi serı qeldaye yewi merdımı hetı. Sêri sari eniyozi kera destı dı yewı merdımı ho payi vinderte. Pê ena kera wa sarê payi serı kewiti pelexnenu. Herı rê puriyedayış ra, kera lêri bina şına. Ewı merdımı zi kera bigiyeru kuyenu dıma. Ewı merdımı hama a nigêro numo, sarê yi umını piye bini sê vêri. Ewı merdımı gêrêni a umêni hunê dênı puriye sarê yi palaznêni. Mı, mı hetı eyi wırd merdımın ra va: “Enı komu?” Yin va: “(Me persı) Hadiyi”. Ma kewiti raharı piya şiyi, ma heya rasê sê tenuru bini yê hera, sêri ye tengı yewı qulı. Zerê ena qulıdı adırı vêsêni. Çendı kewitiye tiye kılı yi bini berzı, merdımı'gı tê pa bini berz heya xeftiyeni tira vici, kılı'gı niştiye yizi pa şiniye warı. Zerê ena qulı dı cıniyi u cumiyêr di ziti biyi. Mı, eyi wırdı merdım'ıgı mı hetı ezı tı ra persa mı va: “Enı komı?” Yini va: “(Me persı) Hadiyi”. Ma, piya kewiti raharı şiyi, ma rasê guinıra yewı ruye. Wertê eyi ruyı dı yewı merdımı payıra bı, “Kıştê enı ruyıdı yewı merdımı bı. Yi verdi tuyi kerê biyi. Ewı merdımı miyuni ruyı asno kerdiye biyeru kıştı, eyê kıştı yewı kera dênı fêki yiri pêserı şawitiye cê yi. Mı, hunci eyi wırdı merdım'ıgı mı hetı mı tira va: “Enı komu, Yini va: “(Me persı) Hadiyi”. Ma piya şiyi. Ma rasê yewı baxço yeşılı. Zerê enı baxçı dı, yewı dara

gırdı biyi. Bini ena darı dı yewı merdımı pırı, hati hati yidi zi tuyi qici biyi. Ena darı ra nızdı zı yewı merdim biyi adır'ıgı yi verdıbı kêrdiye we. Ey wırdı merdım'ıgı mı hetıbi tori mına viciyê daro. U ezı berda yewı kiye, mı qe enira rındı yewı bunı nıdı bı. Zerê enı bunı dı tuyi merdımı pıriyi, tuyi çayılı, tuyi cıniyi u tuyi qici biyi. Bajına eyi wırdı merdım'ıgı mı hetı ezı veta teberı. U tori mına viciyê hina cuari darı. Ezı kerda ewı bunı vıriyenra hina rındı u hina erciyaye yewı bunı. Etiya dizi tuyi merdımı pırı u çayılı biyi. Mı, eyi'gı mı hetı mı eyin ra va: “Şıma emşı e'ndı ezı çarna u çiyog mı diyi dı mıra vaciyeni”. Yini zi va: “Ê, (Ma vacı)”. Ewı'gı çungalı cınêni fêki yiri dirnêni, wı yewı zuırı kerı bı, yi Dûnya dı tımı zuyir kêrdiye. Eyı zuri'gı yi kerdiye tı ra rasını herı ca. Uhu enı zuyir kerı heya qiyqmetı enqêdı e'zabı vênenu. Herçi ewı'gı sarê pelixiyêni, hın qêde yewı merdımı bı ki, Homa'yi wı Qur'unı musna bı şewı tı ra biye hayı kewitiye ra, rueci pê e'melı nikêrdiye. Enı zi enê ra heya qiyametı enqêde wa e'zabı vênenu. Herçi eyi'gı ziti zerê eya qulıdı, eyi zi zina kari bı. Herçi miyuni ruyi eyizi werdoği kari perunı(faizi) bı. Merdımı piro'gı bini darı dı Piyeğmêri İbrahımı(A.S) bı, qıcıkı hati hat iyi qici merdımınê. Ewı adır wekerdoği, pawitoği cehnımı “Maliki bı”. Kiyo vıriyeni'gı tı şiyi de, kê piyorê bawermendu nı bı. Kiyê diyini'gı rındı'gı tı şiyi de, Quynaği Şehidunı bı. Ezı Cebraila enızı (bırê mı) Mikailu, va: “(Ey Muhemmedı!) Dê sarê xui berzıkı”. Mı sarê xui kerdı berzı, yewı dı mı diyi'gı, mıra cuari sê horı yewı çiyı sıpye! Feriştı va: “Enı zı kêyi tuwo”. Mı, va: “Mı veradiye ezı şiri kêyi xui”. Feriştı va: “Niye”. Va: “Tı hama temumı nıko yewı e'mırı tı estu, tı kê'gı kerdı temumı tı şini kê xui”.

(Buxari) kitabı cenaiz.

Mala İbrahim çiçek Züvêri.

Waxt amnano
 éyam germo
 qaluça mi desta
 ezo ğele çineno
 mara kori da mızı(mıdı)
 cıwıné mi waro mendo
 ju fm ji Soregi dı persé mi bıki

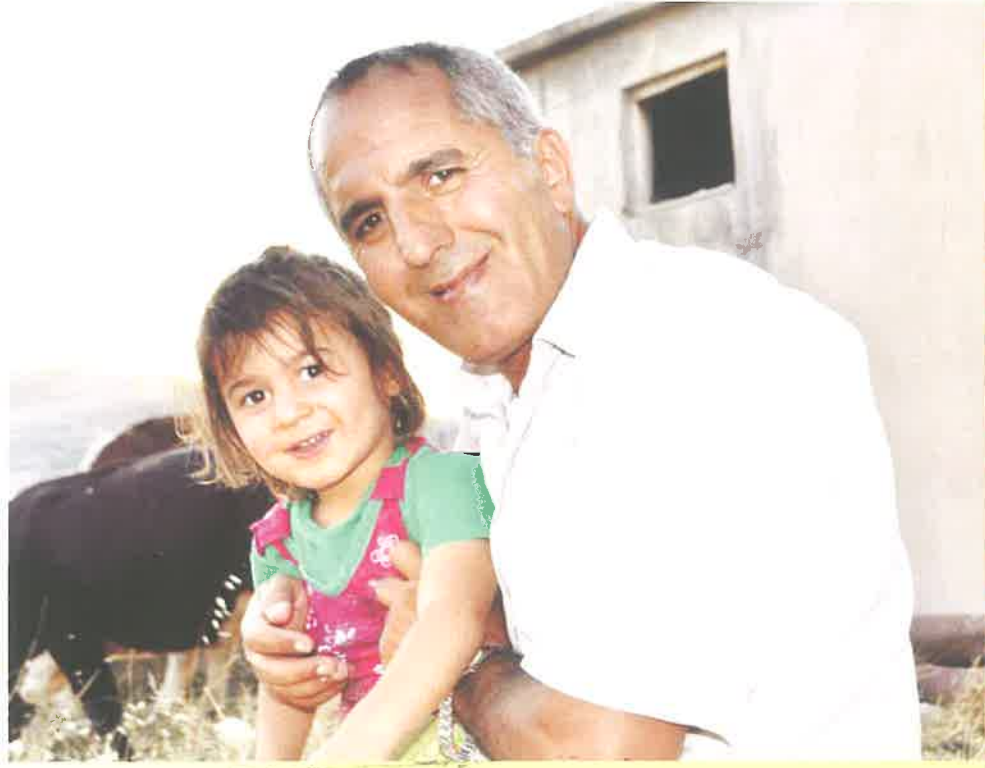
qameraya mi desta
 ezo roy vera geyreno
 delğé awo dano kodé Kılık'ro
 ju keyneki kewta tuwandé dirriko
 lewé ay biyé suri
 zerya mi biya siya
 rojna ji mi GERGER dı perski

waxt payizo, puri biyé zerdi
 ma masey tepışti
 bé to werdi
 mi qırık ra war néşi
 zéğa cı şı mi ciğeri ra zéy kardi
 ju fini zi mi çermuği dı pers ki

waxt zimustano
 éyam serdo
 mundiyé vewri varawa
 komdo vewra ma berdo?
 rındé ma ré vewrıvı bıki
 ké sebena wa wa wını bo
 ju fini zi mi DERSİM dı pers bıki

tiji akewta, éyam weşo
 dewji kewté vaşo
 ez to ré viliki çineno
 ti mi vera bé, şo
 Gege zi mi GIMGIM ra pers bıki

Ez Zazaistani zaf geyrawo
 zaf areqiyawo, zaf betilyawo
 vané hemamacı esta
 no ÇOLIG çawo ?
 ÇOLIG vano , bé bira mistefa
 ez cevré to wegeno
 Rıka mi rıka to
 Eslé mi eslé to
 Mikayé ez zi ZAZAWO

LA IMROOO

La imrooo
 hal u gurwey mi yemanoooo
 to lornayé
 ez bermawoooo
 ez koçerooooo
 mi veré xo da kıšta Çolégoo
 sermayé mi, dı bızeké
 hiré kavrekéé
 ju naleka jew golikoooo
 hevê qahro hevê qotiko
 ax imrooo
 welaté mi hem tahlo
 hem şirino
 raya mi duriya
 veré çımandé mi dumanooo
 mi nézana
 ez çara yeno
 şino çaaaa
 ez çıra esto ?
 na deyşt u ne keray
 na dahl u dirrk
 no dar u birrk
 na aşm u istirarey
 na şewa dergi çıra estaaaa
 roj ayna mend berey
 ax imrooo
 wax imroo

ZAZA MUSTAFA JEW

**ALMANYA'DAKİ ZAZA EMEKTARLARIMIZ,
ALMANYA'NIN ÇEŞİTLİ KENTLERİNDE
ORGANİZE OLUP YÜRÜYÜŞ
YAPMAKTADIRLAR**

Bu çalışmalarda, emekleri geçen saygıdeğer Zaza emektarlarımız;
Roşan Hayig, Ali Meymandar,
Haydar Şahin, Zazan Şanlı, Mesut
Keskin ve ismini sayamadığımız
tüm dostlara sonsuz
teşekkürlerimizi iletiyoruz.

TIXTORÊ HESERAN

"Mı rê, zek vengê Evqadirê dê Evdiyano hewş ra yeno" va, Şêxmahmed ê Kemalan, werist, sı wertmî ser. Lewe ra weyna kî, Evqadîro hewş dî, çanteyo desta, zew embiryân a kewto qisey.

Şêxmahmedê Kemalan û Evqadirê Evdiyên pêra bol hes kerdê; tim rindey a pê'd dayê gurotê. Pê ya kewtê sıhbet, kuşat kerdê, qîmet dayê fikir dê pê...

"Tixtor!"

"Yeew, Şêxmahmed!"

"Tî yê, şewra no wext hewş dê mı dî! To xeyro la, tî yê çî geyrenê?"

"İşela xeyro la" va, Evkadîrî, "Va tûtekê '...'î kêsa do; ameya derzinekê piro da, işela Ella çî rê şife bido, ma zi çî rê wesile bîm."

"Hele bê cor bê. Ella zano to ara zi nêkerda. Sekîna lînê mercû naya ser. Bê, pize'y xo nerm kî dima şînê"

"Ella razi bo xalza'y mı, Yeqînê to bîbo, ez newe sîfre ra werista. Qeçkan (cîniyera cî) sîfre rona bî; mı hîngimên, ruweno teze, qeymax, haki û penirê xo, ew hînda çîçî kî yeno to aqıl, werd û ez werista. Weey, Şêxmahmed, qe to aşnawito mı şorba ya ara kerd, sîfredê mı'd hîngimên nêbo, ruwenê fek dê meşk nêbo, qe ez sîna ê sîfîri ser; kesi diyo, aşnawito!"

"Ey xalza'y mı, sekem; ê ma zi ma gore; tî tixtorê, ma dewijim."

Wuyay.

Belkî Evqadirî zi, çiyê kî amordî, nêwerdî bî, la kuşatbaz bî, hîm zi xo'd tixtorin diyê, coy ra paye dayê xo, la zerrîya çî pak bî, qure nêbî.

Evqadirê Evdiyân merdimê do dîrûst bî. Zûrî nêkerdê. Hend zi akil bî. Eskerêya çî rewîr dî, xîzmet dê tixtorî'd ravêrd bî. Wuza'd îlac a heşîr-neşîr bî bî, derzin tepîsten û pîrodâyên, dirbet pansîman kerdên, piştên mîsa bî, kamcîn tewân rê kamcîn darî icab keno, o aqıl dî tepîşt bî. Eskerêy kî qediyê, o meraq û hîner çî ya mend. Xo rê zew çante peyda kerd, xîrîpîni, aspirîni, derzînê penîsilîni, melhemê dirbetan, şîrûbê kîxî, dalpey çîman, hebbê îstîmî û çendna zewnî hebbî kerdî çante û kewt dewan dê Hesperani miyan. Pey ra, mîntîqa kerd hera; no ver dê Ro'y dî, dewan dê Hesperani ra cêr heta Bab û Qetine, ew o ver dê Ro'y dî, dewan dê Aldûşî dî tixtorîna xo cerrîbnê. Ê deman dî, kesî bîwastayê zi nêşayê şîro tixtorî. Hîm wesait çînê bî hîm zi nêzdî dî tixtorî çînê bî. Co'y ra, Evqadirê z Xîzîr, resa bî ê dewan.

Evqadirî hîm tixtorin kerdê, hîm zi nezerê itibarî nayê kar dê xo ser. Wext wext, heta Dîyarbekîr şiyê, tixtorano geyrayê, ilmê xo kerdê hera ameyê; Hînda wunî bî bî kî, o werte dî name'y çî bî bî vîla; Evqadirî tîm îstor sero bî, kotî'd nêweşîya zewî bî, şiyê, çîçî kî mîkûn biyê, kerdê û ameyê. Pîranê Hesperani, heta Evqadirî îcazet nêdayo, îlac nêgurotê. Sûkan dî pilandî, mîtehasîsan zi reçete bînûstayê, heta Evqadirî a reçeta nêdiya, înan do o îlac war nêkerdayê. Hînda nêzana rasta, kuşato; rozê kewt goş, va, Evqadirî o ver dê Ro'y dî, zû dew dî, apandîsa zew mêrdekî emelîyet a gurota.

Ay sera Evqadirî hînda rencberêy nêkerdê, Rasta çî, tixtorin ra weş pere kewtê pêlek. Çendîk po şî, ey terbiye, hîrmet ew insanetî ya xo vîni nêkerd; tîm qedîrşînas û xatîrşînas û hîrmetkar bî.

Serri ravêrdî.

A serr, meng da Sîbatî'd kî Mî Evqadir Dîyarbekîr dî dî, ez cayê do dîrî dî mahlim biya, tahtîl dê qarnî dî şiyê keye. Wexto, otopoza Çêrmûg, Dağqapî'd, Xeraj dê Çêrmûg ra weristê. Ez şîya xeraj kî, xeylê şêlîgo paweno. Mî pers kerd, sîmsarî va,

Erxenî ra o pey vewr ray gurota, wesaitî nêgurweyenê. Xeraj dî, şêlîgî omîd kerdê kî vera şanî ray do abîyo, o zi neya înan a, xeraj kîşt, qahwe dî ronîşt, pêsero dirî çay şîmitî.

Bahd dê dîhr, dirîna merdimî amey; dîqet kerd, dî kî înan ra zew Evqadirê Evdiyân o. Kêfê çî ame, kursu ra werist, veynda mase, ca da çî.

Ey xo nêdayê sîlasnayen, Evqadirî do nêzanayê o kamo; rewnayo pê nêdî bî. Ê kî dew ra abîriyay, pîranê qeçî bî.

"Oov, mahlim beg, sensîn? Goş gelmişsin. Çermig'e gîdiyorsîn?"

"Hoş bulduk. Evet, ama yol kapalı diyorlar."

Qeçê İbrayman kî neyayê Evqadir dê Evdiyân çîma, xo çarnayê Tîrkî ser. Çîkî, ê deman dî qeçê İbrayman ya sûkan dî bî, yan zi cayê'd mekteban dî bî. Ey çîm dî, ê sûkîjî bî, efendî bî.

Heta nêzdî şanî xeraj dî pawit. Hînda kî omîd bîriya, sîmsarî verê xo da şêlîgî, vengê xo kerd berz:

"Babam, teşelemiz dîştî, odîr Çermig'in yolîni açamîler; Çermig'e, Çîngûşe ne gîdîş ne gelîş var. İstîsîz gîceyî şeherde geçîrîrsîz, yarîn gîdersîz; istîsîz, Erxenîye keder ereba var, gece orde kalîrsîz; o sîzîn bîlecağîz îş."

"Koylîm" va, Evqadirî, "Burden kalmağtan, elli kilometro melmektemîze yağîn gîdelîm, eyî olîr. Erğeniye gîtsağ, belkî bî şegsîmîz olîr, Çermûg'e erebe rasler. Olmedî otîlde kalîrîğ, sebah Çêrmûg'e ereba bulînrî."

Resay Erxenî, hînda roj şî bî awa. Weynay kî, ê do nêşê şîrê Çêrmûg, Cadû'dî, zû bîne ya dîdî qatîn dî, dîkani sero, tabela'y otêlî neyê çîma, merdîwanî yo şî dîyar. Otêl pêro o bî; o qat dî hîrî wedey bî. Wayêrî va, çî dest dî zew wede mendo, tede çîhar cay estê; dîdîn dano çî, ê bînan zi, zewnbîna kesi bêrê dano înan. İnan qebul kerd.

Şî wedî miyan kî, çî şîrê! Tî vanê axura. Cayan miyan dî lepan a herr esta. Werxanî leym ra bî bî ze çerme. Wunî zana kî, ê do nêşê xo cayan bînokerê, xo miyan dî va kî ê dê çînay a cay sero derg bê, soba gîran gîran bîveşnê, şewra rewê werzê, şîrê zew qahwe'd roşê, heta roj akewo. Ayna;

"Sen ol köylüm, bu verğan gece ağzına degmesin a!" va, tixtorî, o îqaz kerd.

Bol nêravêrd, kêber abîya, dewan dê Erxenî ra zewê do bejnîno hîrîs û panz-çevres serre qîloziya wedî miyan.

"Sîlameleykî."

"Eleykîmsîlam."

Mêrdekî Kîrdasî çiyêna va. İnan nêzana o yo sevano; serrey' xo raşanay û wunî mendi.

Mêrdekî postalî vetî. Pûçîkê rêsinî, to vatê sîllo'y miyan ra vatê, kerdê xo pay. Şewqa nê postalan ser, çakêt a, şalwalan a, pûçîkan a xo est cay miyan, be derg û dest dî şî hewna.

"Koylîm," va, Evqadirê Evdiyân, "Ellay ra şukur kî şarê ma wuna niyo; ca'y çî, çînay' çî, werdê çî pako. No çî hallo wuna! Ne otêl dê çî ra, ne îsan dê çîra; na henday pîsey!"

Tîrkî bîvatayê, belkî ê bîni do fahm bîkerdayê. Coy ra, na qîsa ya peyîn zuwan dê ma'd va.

Serri kewtî mabên. Rozê, zewerî ra aşnawît kî ver dê çend serran Tixtor şîyo rahmet; zerrîya çî veşê; o merdimî kuşatbaz, qîsebaz, zuwanweş, qedîrşînas; tixtorê Hesperani hînda çîniyo. Rozê raya çî Bûderan kewo, hînda Zano, mahla da Evdiyân ra, ban dê Evqadirî ver ra ravêro zi, o do keye'd nêbo. İşela, o pey'd zi rîhatey vînenî! Xas kî qîsmet biyo, rozê da zor dî çî ya raybazîn kerd. Ey îsan dê welatî rê h e n d xîzmet kerd; îlla kî duwayan dê şar dê ê werti ya şîyo rahmet. Ella ê duwayan qebûl kero çî rê beso.

Nuştoğ: Fahri PAMUKÇU

Bir Halkın Dirilişİ

Kendi halkının çıkarları gücü ve geleceği için başka halkları yok etmede kullanılan modası geçmeyen bir sinsi oyun: **ASİMİLASYON**

Geçmişten geleceğe uzanan tarih çizgisinde yaşayan farklı toplumlar içinde kendini üstün gören ırkın bireyleri diğer milletleri, ırkları hoş potansiyel tehdit olarak görmüşlerdir. Ve diğer halklara asimilasyon ve inkâr politikası uyguladılar.

Asimilasyon tahtasına oturtulmuş halka mahalle baskısı, dedikodu, yalan, iftira ve kötü söylemlerle halkın sahip olduğu dil, kültür, tarih ve milleti itibarsızlaştırma halkla onun değerleri arasında sıkı bağları gevşetme ve koparma amacıyla bu plan uygulanır. Bu plan birlikte asimile edilen halka yeni bir rol model sunulup onu benimsetmeye özendirilmeye ve giydirilmeye çalışılır. Oluşturduğu yeni suni bireyleri kendi halkının nüfusuna katmaya çalışır.

Nasıl bir beden ruh olmadan et ve kemikten başka bir anlamı yoksa kendi dilinden kültüründen kopmuş bir milletin de anlamı ve değeri yok olup soyutlaşır.

Türkiye'de yaşayan 7 milyona yakın Zaza halkına yıllarca bu oyun uygulanmış ve uygulanmaya çalışılmaktadır. Türkiye'de baskın olan milletler, Zaza milletine bu oyunu yalanlarla ve yıldırma politikalarıyla yürütüyorlar. Fakat yalanların tek tek ortaya çıkması ve bu gizli oyunu durdurmuş ve geriletmiştir. Zaza milletinin uyanması yapılan oyunun farkına varması ve kendi diline, kültürüne, tarihine sarılması Zaza halkını asimile etmeye çalışan kesimi endişelendirmiş, korkutmuştur. Asimilasyon mikrobunu yayan kesim, yalan iftira ve hakaretlerle eski gücüne varmaya çalışsa da bunu artık başaramayacaklarını bilmektedirler.

Yeniden doğan Zaza halkı eskisinden daha güçlü olacak.

Nuştoğ: Ali Pironij

Waştay mı Şona Desto

Bra derdém zaf gironu
Derdém koyo helneno
Çimsiyay mı şona destu
Ez nézonu wullay seka.

Çimsiyay mı zaf rındıka
Deway ma di yew tenyaya
Zerey mı zaf veşnena
Ez nézonu wullay seka

Veng veyve durira yeno.
Ay veng mı zi mireyneno.
Xeber omey zevejyaya.
Ay roj mir tırb virazyaya.
Waştay mı şona destu
Ez nézonu wullay seko

Nuştoğ: Ali Pironij

Çırrê Zer

Mıntıqê Xarpêt de yew dew esta , namê xo Sarcona na dew . Waxto de na dewe de yew kêynaya fomşenik bena, namê xo zi Zera. Na kêyna, qandê famşenikê xo nêzewıcyaya, yanê piyê ci nêzewıcnawu kêynaya xo . Zer veyvan ra zaf 'heskerdêne û dewe de kam veyve bibo Zer miheqqek şena no veyve u her veyveya dimi biray xoya pil ra vana: "Bira mı bızewıcnê! " Biray Zer zi vano: "Tamom, ez to zewıcnena." Yew, dı, hire Zer 'ecızyena û vana: "Bira to ez xapinenê, mı nêzewıcnenê." Bira ewneno Zer nêvindena yew qonziki awk dano ci û vano: "Şo hêni, mı ré no qonzik pirê awk ke u bia, ez to zewıcnena."

Yew şewa zimistaniya, teber de yewr varena, puka. Welhasil Zer qonziki xo gena û şena hêni ser.

Şena la çı bivino, hêni cemed gırıdao awk te ra nina. Zer qehıryena û xo bi xo fıkıryena u vana: "Eke ez awk meberi u şêri keye, biray mı mı nêzewıcneno. Vındena û virena hêni, seni kena nêkena awk hêni ra nina." Beno serd, Zer herundia xo ra nêşkena bıleqo. Tıtıryena/lerzena, destanê xo pûf kena, Zer misel bina, cemıdyena, cemıdyena û hêni ser gan dana u mırena .

Na meseleya dim, dewıci namê hêni kenê "Çırrê Zer." Û no aşayış zi ê no hêniyo, yanê ê "Çırrê Zero."

Misel biyayış : Soğuktan donmak

Qonzike : Su kovası

Nuştoğ: Nurullah SARICANLI

ELIFA SANBOLİ

Wextê dı dewda Alduşi Doşnig dı dedo 'Hemê bı, nika şıyo heqeyda xo. Ella rehmda xo dı, merdanê ma hemını ew ê ey zi şa kero. Wextê dı 'Hem qandê girweynayenı şıno Sanbol (İstanbul). Sanbol ra kı peydı yeno, xo rê qamayê erineno. Ina qama rê zi vano "Elifa Sanboli". No rojê qandê nobetda bızandê dewı dirê dewijana vatenı keno, imbiryanı kewnê ninan warta u ninan kenê cêra ew her kes dano pıro şıno keydê xo. Dı namey cenıyerda 'Hemi zi Werdeg bena, labırê 'Hem namey nay qe nêdano namedê

dewda naya veyndano nayı ew namey dewerda nay zi Sorıka. No vano: "Sorıkıji, ewro 'hemi sera h/ewrayıya, a Elifa Sanboli mı ra duri mefi! Ew dano pıro şıno gew dı velg bıdo bızanı." Werdeg zi şına wertmi sera çepiki kuwena ew dewıjyê kı ninan pêya vatenı kerda, ninan rê nengi çınena. Dewıjê to zi yenê gewer miyan dı danê 'Hemi ro u 'Hemi mızumıhal finê, varadanê u şınê. Werdega to yena, dana xo serre ro u vana: "Eki inan tı wına kardê bı nêbı, fına ninan rê nengê 'ari çınena." 'Hemê to zi uza ra vano: "Mı astey pırupırbabdê to gayı, inê kotegi to day 'Hemi ro, to neqera kard xo qola u zımp zımp va, bêrê 'Hemo tiya dı."

Şerif Ok Gergerij

Zaza Dili Ve Kültürü Dergisi
SANAL ORTAMDA

www.zazanadergisi.com

Şarê zaza çiqeda xelisiyena?

Ver 'awıl ma bizon şarê zaza koma? Dıma ma cewab don ina persê ma. Dınya dı hınek şari êst mavaji şarê ingiliz şarê tırk şarê Alman û şarê urus. Inê piyori şari xoseri wê ser dınya dı. Welatê yin zonê yin dezgehê yin yan ma vaj hemı çı yin xoseri wa serbest a û bêbesti wa. Şarê binan qarış yin nêbenê. Çünke inê şari zaf cihat û zaf serfirazê. E pek inê şari senê xoser vınden û cıwiyenê? Teki şari ina se serra êsta ki hemı çı xu eşt xu dest, teki zi hemı çı xu newe eşt xu dest. Her şar averdayen(mücadele) û hemberi kerd, qe zonê xu, kulturê xu, xoseri xu û bêbesti xu her wext xebitîyê û nêvındet. Inê ze mı diyar dı derheqe yin qısey kerd. Hemın welatperwer, cihat û şarê xu ra has ken, erciyayi don xu.

Ika zi ma bınek ser şarê Zaza vınder. Ê zi kom dewon dı cıwiyê zon ki, eg yo bız peyni qeflê haywon dı mend, ma te ra vanê "bıza leğêr". Waziyetê şarê ma zi mownena zê "bıza leğêr". Ma peyni şarê binan dı mend. Kom rew kowt reya se u reya ra lez şın û rew resên cê xu. Şarê zaza ere kowta reya xu a yo ra ma bınek peyni dı mend. Pek ma vaj dermon ina nêweşi çına? Dermon ina nêweşi helbet esta.

Ika zi ma derheqê dermon ina nêweşi û xırabi ma ra qısey bı. Çend heb şêrt ma êst, eg ma inê biyar ca, zonê ma xelisiyeno.

1.Hemı çı ra 'awıl gereka inson ma dadiyê ú babi ma keye dı gıjon xu dır zazaki qısey bı. Yan ma vaj gerguşa newê dadi xu ra welidyena û yena rı dınya a daqıka dı gereka dadiyê û babi aye gerguş dır zazaki qısey bıkerê.

2.Qıjon Zazey wext zi wendegehê verin dı omê pancın, gereka dersê weçınayi Zazaki bıweçinê. Eg qiji ma wendegeh dı wendişê û nusyayışê Zazaki bımusê, qiji ma zonê xu ra has kên, erciyayi don zon xu ser. Inew pê musyayışê zonê dadiyê inson, ma hın zon xu kultur xu vin nêkên.

3.Şarê ma ra kom biyo dewlemend yan kom biyo zengin gereka u qe şarê ma ri xızmet bıkerê. Mavaji pelhavadisê /qezeta ruejin bıvej. In wext dı ma ri pelhavadisê ruejin lazıma. Her zon dı qezeta ruejin esta la zonê Zazaki dı çına. Çıra çına? Ez ina pers her wext xu ra perseno.

4.Ma kı wazen yo şarê delali bı, çıta kı lazım gereka ma inê hemı biyar ca.

5.Ê zi kom kı şarê ma ra wend u biyê zonayi, ê hemı bıyerê yo ca, a Dezgehê Zonê Zazaki bınonê ru. Ina dezgehê ma gramerê Zazaki, standard zazaki go vırazena û vate verinon û idyomê Zazaki, qıse bendê zazakiya gırd dona ari û dima inêg kena kitap û vejena.

6.Qanelê durasenê/televizyonê zazaki her çı ra ver zê aw, zê non û zê hewa ma ri lazıma. Dewlet gereka ina qanalê zazaki akêr inson ma zi gere zuar bıd dewlet heq xu te ra bıgêr... weş û war bımanê wendoxê delali...

Nuştoğ: Yılmaz KANAT

ZAZACA'YI ANLAMAK...

Zazaca, Hint-Avrupa dilleri grubu içindeki İrani dillerden biridir. Yaklaşık 40 civarındaolan İrani (Fars, Kürt, Beluç, Tacik, Paraçi, Ermeni, Semnani, Taliş, Gilek, Lor, Tat, Oset, Mazenderani, Herzendi, Sengeseri, Lek, Kilid...vs) dilleri arasında en çok konuşulan dilin Farsça olduğu bilinmektedir.

İrani diller arasında önemli ölçüde sözcük benzerliği bulunmaktadır. Ama bu benzerlik birinin diğerinin lehçesi veya şivesi olduğunu asla göstermez! Zazaca ve Kürtçe arasındaki bazı

ortak/benzer kelimelere bakarak Zazacayı "Kürtçe'nin lehçesi" olarak göstermeye ve bu temelsiz iddiaya herkesi inandırmaya çalışanlar, aynı kelimelerin Farsça dâhil diğer İrani dillerde de ortak kullanıldığını elbette biliyorlar. Ama politik amaçları uğruna bilimsel gerçekleri çarpıtmaktan da geri durmuyorlar ne yazık ki...

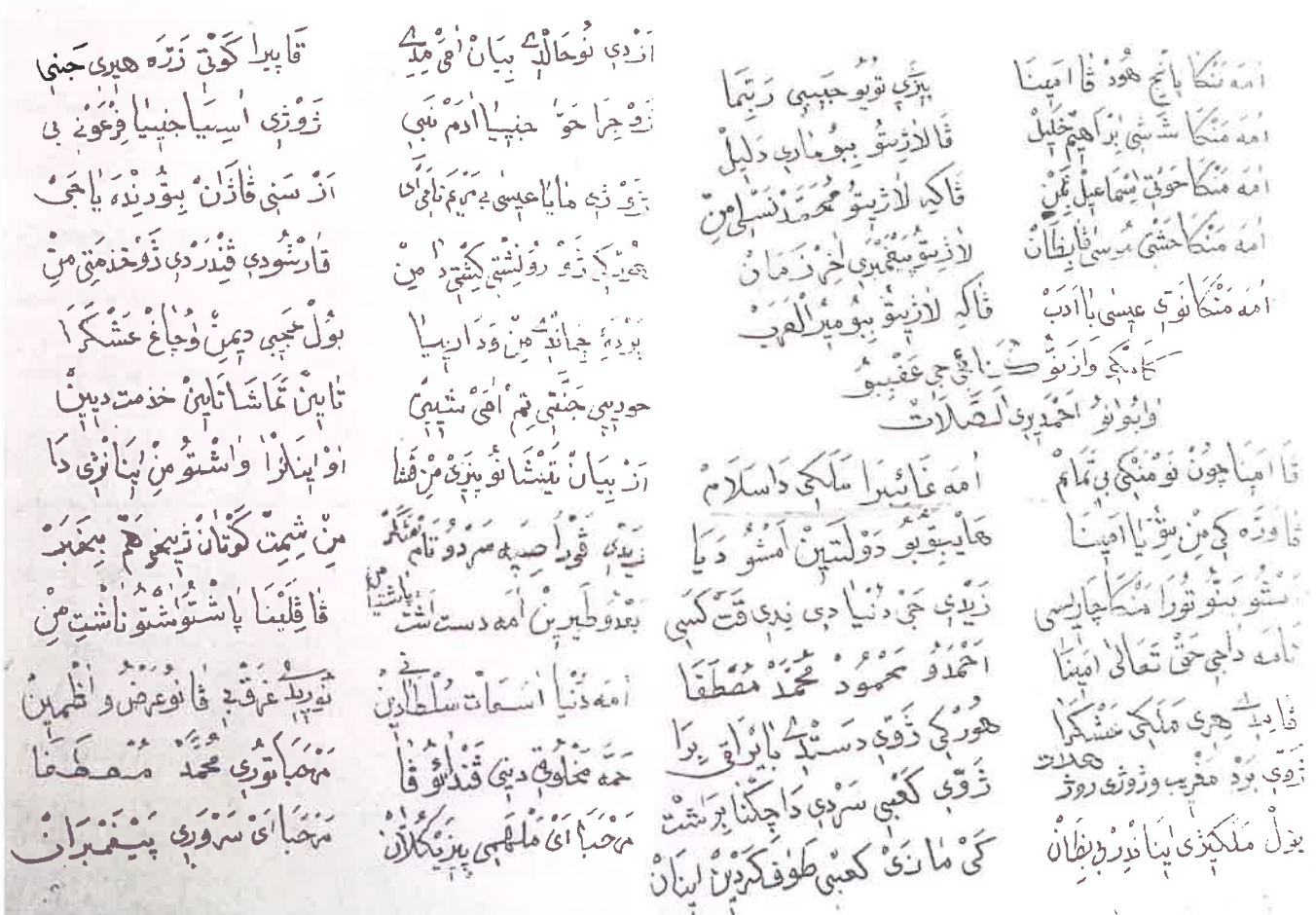
Bu tabloyu objektif bakış açısıyla inceleyiniz... Zazaca'nın çok daha farklı bir dil olduğunu anlamak için akıldan noksan olmak gerekiyor...

ZAZA	FARS	KÛRT	İNGİLİZCE	TÛRK
Pol	Dast	Mıl	arm	Kol
Çare	péşan	'Eni	forehead	Alın
Fek	Dehan	Dev	Oral, mouth,	Ağız
Keye, Bon	Xaneh	Mal	home	Ev
Verni	Pışdâveri, celov	Péşi	front	Ön
Peyni	Poşt	Dawi, paşi	back	Arka
Zerre	bâh	hündür	in	içeri
Teber		Derve	out	dışarı
Şo	Şoden	Here, herı	Go	git
Bé, ame	Ameden	Were, werı	come	gel, geldi
Ancina, newerna	Baz yaften	Disa	again	Yeniden, bir daha
Viyert	Sıpar şodeh	Derbaz	passed	Geçti
Esto	Vücut daşten	Heye, heyé	there is	Var
Çınyo, çino	Çih, monhedim	Tune, tuneı	it's over, no	Yok
Mıl	Gerden	Üstiy	neck	Boyun
Velıg	Kelih	Gurçık	kidney	Böbrek
Melişe	Peşe	Vızık, kerméş	mosquito	Sivrisinek
Mone, mane	Bil	Pışt	waist	Bel
Bonce, kaşkı	Keşiden	Bıkşine	attract	Çekmek
Sencayış	Wezin kerdên	Wezenandın	measure	Tartmak

BIYAYIŞÊ PÊĞEMBERİ

(MEWLIDÊ NEBÎ) [5. BÖLÜM]

Osman Efendi

Destnuştey "Biyayışê Pêğemberi" ra dı rıpelî

Destnuştey "Biyayışê Pêğemberi" ra dı rıpelî
Osman Efendi Babij (1852-1929)

Çön tamam bı mu'ecizatê ê Nebî,
Qal keran mi'eracê cey to rê senini.

Ganê ey, va "çünkü nur bı nêdi kes,
Serseyay ey, mu'ecizat da to rê bes.

Va şewa duşenbi dı o Ressel,
Ame keyedê Ummehani kerd qebul.

Va bı Cebraili, Ellay a se'at,
Şo bı cennet, tı biya çendên xelat.

Biya estorên u tacên jew kemer,
Hım biya qatên çına, rew şo bı ser.

Nê hediye (xelatan) tı berî pêxemberi rê!
Rew bêro mı rê, ê serweri rê.

Şı bı Cennet, Cebrail di kı wuja,
Xeylê estori çerenê ca bı ca.

Jewi zi çimi kerdê sıpe bermı ra,
Nêçereno boll zeif (gıdi) kewto bıra.

Va kı: "Heywani, bı to çıyîy resay,
Ya seni hına biyo, no dest u pa?"

'Hesretên anto Boraqı va cı rê,
Se hezar serriyo bı mın no 'hal resay.

Ame vengên "ya Muhammed!" Va jewi
Ez biyan sersem (tewş) bı eşqdê wahêri.

Osman Efendi Babij (1852-1929)

Him mî rê o wext ra werdenî bî 'heram,
Mî nî rihatey nêdî o çax ra tamam.

Çendî kî Cennet biyo mî rê mekan,
Labelê adirdê eşqî dî veşan.

Vajî zanê kamo Muhammed, tî bîra?
Beso no adîr dî ganê mî nî veşa.

Cebraîl va Boraqî rê Boraq,
Bî murazê to deya, mekî meraq!

Muhammedo kî tî vana Pêxembero,
A dîni u na dîni dî serwero.

Qandê cey Ellay xeliqna herî ra na dîni,
Oyo him sultanê nê hurna dîni.

Kerdo de'ewet xaliqî emşo bî ey,
Bê, bîresnan to beran nîngandê cey.

Va girot estor u rew ame bî ser,
Da selam u va kî: "Ya xeyrul beşer!"

Va bî to kerdo selam ya Mustafa!
Xaliqê nê 'erd u azmî nî bîra.

Va kî: "Wa bêro, mî nî kerdo de'ewet bî ey,
Çendî wexto ez bîyan aşîqê cey.

Wa bîvîno Cennet u hem adîri,
'Erş u kursîyo u qelem, lewhê seri.

Nê 'hemme wazenê hurgî zew mî ra,
Tozê nîngan bîancê çîman zey kîla.

Mî nî zi ardo to rê Cennet ra Boraq,
Emşo şewa Qedri u nî'emet telaq.

Cadê xo ra rew werîştî Pêxember,
Tac na serredî, gîrêda hîm kemer.

Nîşt bî estor u Cebraîl kewt bî ver,
Va kî şî, bî ta resay ê Qudsi ser

Ame ruhê Enbiyan qarşu tamam,
Ey cema'eti rê, o serwer bî imam.

Mescidê Qutî dî, dî rîkati nemaz,
Kerd bî inan, ard bî Ellay boll nîyaz.

Nîşt bî estor u ame cado verên,
Nerdîbanên (merdiwanê) dî, va uja ta bî azmî nî.

Nerdîban ra kewt bî ray o şî Nebî,
O resa cayên kî name sîdre bî.

Çun resa sîdre, Va: "Ya Mustafa!"
Cebraîl nêşî dîma, o mend cî ra.

Va kî Cebraîlî rê bî ta xerîb,
Qandê çîçiy ez terîknan ya 'Hebîb!

Va kî Cebraîlî, ya Xeyrel Beşer!
No hîna ray to yo Sahîb Kerem.

Ez veşena ya Nebî ul muxterem!
No hîna bêran eger ez to dîma.

Kam kî adîri ra xelas xo rê wast,
Wa Resulî rê buwanên esselat.

Çaxo Cebraîlî dîr kerdên kelim,
Ame Refref Ehmedî rê da selam.

Va uja ra rew girot ê Refrefî,
Berdî 'erşî serdî rona ey Nebî.

Nofî nî vengên ame va "Mustafa!"
Ya 'Hebîb el mucteba, Xeyrel wera!

Vatey Verénon Atasözlerimiz

- Kûtik goştê kutikû nêweno**..... Köpek köpeklerin etini yemez.
- Ayre pey zuro négeyreno**..... Değirmen yalanla dönmez(çalışmaz)
- Aşiko kelibyaye dawıl dırneno**..... Kendini kaybeden aşık davulu yırtar
- Kutik bimiro vergan rê roşan beno**..... Köpek ölürse kurtlara bayram olur.
- Feké luyı ungurı néresa, va; "a ungurı tırşa"**..... Tilkinin ağzı üzümeye yetişmedi, dedi; "o üzüm eşkidir"
- Milçike awe şimena, Homay xo rê duay kena**..... Kuş su içer, Allah a dua eder
- Hewn û merg birayê**..... Uyku ile ölüm kardeşdir.
- Hayîya mirdî veyşanî ra çinya**..... Tokun haberi açtan yoktur.

Mesut KOVALAR

PKK'NİN ZAZA DÜŞMANLIĞI VE ZAZANA

Tarihin tozlu yollarında mücadele azmini asla yitirmeyen ve zulmün etkili olduğu dönemlerde bile darağacında asılmaktan çekinmeyen Zaza Halkı'nın onurlu soydaşlarına selam olsun.

"Zulüm var oldukça, mücadele var olacaktır ve mücadelenin gerektirdiği ölümler kaçınılmaz olacaktır."

Zaza Halkı, Dicle, Fırat ve Murat Nehirleri'nin bulunduğu coğrafyada yüzyıllar boyunca yaşamlarını sürdürmektedirler. Pers Kralı Darius, M.Ö. 515 yıllarında Behistun Yazıtları'nda bu bölgede yaşayan Zaza Halkı'nı "Zazana" olarak adlandırmaktadır.

Zazana toprakları, asırlar boyu zulme karşı en etkin mücadele vermiş asil kanları bağrında büyüterek dar ağaçlarıyla ölümsüzlüğe uğurlamıştır. Özgürlük, 1937 tarihinde zulme karşı dik duran Seyid Rıza'nın onurlu mücadelesidir ve ölümsüzlük, 1925'de darağacına emin adımlarla giden Şeyh Said'in adidir.

Son günlerde PKK eliyle yaşanan olumsuz gelişmeler; Bingöl-Diyarbakır, Bingöl-Muş ve Bingöl-Erzurum Karayollarının kapatılması bölgede yaşayan Zaza Halkı'nı tedirgin etmiş ve devletin bu eşkıyalığa müdahale etmemesi de ayrı bir huzursuzluk ortamı yaratmıştır.

Peki, PKK neden Bingöl ilimizin çevre illerle bağlantılı olan karayollarını kapatmaktadır?

Bu soruya verebileceğimiz 6 (altı) önemli cevap vardır.

1) PKK'nın, 30 Mart Yerel Seçimlerinde BDP'nin Bingöl'de almış olduğu mağlubiyetin intikamını almak için gözdağı vermek istemesi

2) Son yıllarda Zaza Halkı'nın PKK'ya destek vermemesi ve kendi öz kimlikleri (Dil ve Kültür) için mücadele etmek istemeleleri

3) Özerklik mücadelesi veren PKK'nın, Zaza Halkı'na yaptırımlar uygulayarak Doğu illerinde olası bir kaos ortamından faydalanıp emellerine ulaşarak özgür bölge oluşturma istekleri

4) Türkiye'de var olan Barış Süreci'nde yaşanacak olumsuz etkilerin günah keçisi olarak Zaza Halkı'na yüklenmek istenmesi

5) Devletin Doğu illerimizde Kalekol yapım sürecini engelleme isteği

6) PKK'nın üst düzey yöneticilerinin bölgede yetiştirilen uyuşturucu maddesinin sevkiyatı konusunda tampon bölge oluşturmak isteği

Zaza Halkı'na uygulanan bu yaptırımlar asla kabul edilemez. Türkiye'de sözde işlemekte olan barış sürecine her daim destek veren Halkımızın bu şekilde zarar görmesi akla mantığa sığmamaktadır.

Zaza Halkımızın yoğunlukla yaşadığı bölgelerde devletin uyguladığı politikalar ve PKK'nın yapmış olduğu eylemler kafalarda soru işareti bırakmaktadır.

Asırlar boyu yaşadığı topraklarda barış ve huzur yanlısı olan

Zaza Halkının, zulüm karşısında şanlı bir direniş sergilediği tarih kitaplarında zikredilmektedir. Onurlu bir yaşam sergileyen Halkımıza bu tür eylemlerle gözdağı vermek isteyen PKK'nın biran önce bu eylem pratiğinden vazgeçmesi ve Zaza Halkına vermiş olduğu zarardan dolayı özür dilemesi gerekmektedir.

"Zulmü kabul edip boyun eğmek daha büyük zulümleri doğurmaktan başka bir şey ifade etmez"

Peki, Zaza Halkı bu süreçte nasıl bir yol haritası uygulamalıdır?

1) Zazana Bölgesinde yaşayan tüm soydaşların birlikte hareket edip, PKK zulmüne ve devlet birimlerinin sessizliğine karşı kendi Anayasal Eylem Halklarını kullanarak pratiğe geçmeleri (silahsız eylem hakkı).

2) Zazana Bölge Halkı'nın kendi öz kimlik, dil ve kültür mücadelesi çerçevesinde Anayasal bir Hak olan Siyasi etkinliğe girecek Zaza Halk Partisi (ZHP) adı altında örgütlenmeleri

3) Yine aynı şekilde Anayasal bir hak olan dernekleşme süreci içerisinde Zazana Bölgesi'ni temsilen kurulan dernek ve bu gibi aktif faaliyet gösteren örgütlere maddi ve manevi katılım göstermeleri

4) Zazana Bölgesi'ndeki mevcut tüm illerimizin kendi aralarındaki ekonomik, kültürel ve siyasi ilişkilerini güçlendirmeleri

5) Zazana Bölgesi'ndeki tüm illerde, gelecek nesillerimiz adına Zaza Dil ve KültürEğitimi verebilecek özel okulların açılması

6) Zazana Bölgesi'nden ekonomik ve siyasi zorunluluk sebebiyle yurt dışında yaşamak zorunda bırakılan soydaşlarımızla ilişkilerin kurulması ve dünya kamuoyunu bu zulme karşı bilinçlendirilmesi

7) Zazana Bölgesi'nde yaşayan soydaşlarımızın kişi, hak ve özgürlükleri için Anayasal tüm güvencelerin kullanılması ve bu güvenceleri elde etmek için verilecek mücadele gereği Hukuk Bürolarının açılması

Yukarıda sıraladığım maddelerin hayata geçirilip aktif hale getirilmesi her bir Zaza soydaşının en temel görevi olmalıdır. Yaşanacak mücadelede tüm olumsuzluklara rağmen dik durmayı bilecek ve Anayasanın vatandaşlarına verdiği tüm hakları kullanmaktan geri durmamalıyız.

Gelecek nesillerin, biz ataları için boynunu bükmeden bahsetmelerini istiyorsak, onlara onurlu bir miras bırakmak zorundayız. Sözlerimi bitirmeden önce Zazana Bölgesi'nde yaşamış ve onurlu halkı için mücadele vererek ölümsüzlük iksiri içmiş Şeyh SAİD ve Seyid RIZA'nın birer sözleriyle noktalamak istiyorum.

"Ben, yalan ve hilelerinle baş edemedim. Bu bana dert oldu. Ben de karşınızda diz çökmedim. Bu da size dert olsun."

Seyid RIZA

"Aslan, mağarada can verse dahi, köpeğin ağzından artanı yemez."

Şeyh SAİD

Selam ve Dua ile...

GA U ISTORO REYRA CITI KERDIŞ

Gayo reyra citi kerdış
hema zi zaf cayan de
esto. En zaf zi
qandé(semede) cita
rezo hem akı mecburo.
Hégayé kî paşterayé ew
makina nédebena, ay
cayan de ga ew istor
reyra citi virazéni

NECMETTIN'O VEYNDANO

Qe yeno şîma viri
 Zindanê Diyarbekir'i
 Qirina may, piy, bıray u cınıyan
 Ew qeçekê seyquran
 Peyniyê caxan u vengê Neco'yan
 Wertedê çiledê zımıstan 'id
 Lıngandê warwaya texda u zorderey miyand

Qe yeno şîma viri
 Rijyayena guniya şehidan
 Ew ters u lertzê dışmenan
 Sızıyê mayan, piyan, waran u bırayan

Qe yeno şîma viri
 Bewrani perayê pey caxa u cıhar dêsanra
 Xeberi resnayê Diyarbekir'ra Metris u Mamak'irê
 Qandê serbesti u bırayini

Qe yeno şîma viri
 Bê vengey u bê heseya dınyay
 Derdê kulê zerida ımbazan
 Ew vengê Necoyê zeydê vengdê mawzeran

Qe yeno şîma viri
 Gunida inana erdıya welati awdeyabı
 Ê erda sero vılikê resay bi
 Ew reng'rengi u babet babeti

Necmettin BÜYÜKKAYA
 1943-1984

M. Çermug

HER NÊ KIRRI (İstanika Séwreg)

Celal Nergiz (Zaza Siverek)

Dewên dı, dewijan merdimê rê tımı vatê: "Tı herê."
Vatena vatena namey nê merdimi beno her.

Xeyle wext wına ravêreno mêrdek zewjijeno, cı rê çeçeki benê u hewna ji dewiji ney rê vanê: "Her."

Labirê ney rê her vaten, weşdê cenêkerda mêrdeki nêşino.

Na mêrdedê xo rê vana: "Mêrdek, şo qahwedê dew u dewijan rê vaj kı, ez qayıl niya şıma ewra tepiya mı rê vajê her."

Mêrdek kewno ray u şino qahwe, xeylê dewiji qahwe dı benê, keberdê qahwi vero vındeno u vengêdo pêtiya vano: "Hele pêro deqeyê goştareya mı bıkerê!"

Merdımê kı qahwe dı pêro weynenê pêra u vanê: "Aha her ame, oyo keno se vajo?"

Mêrdek vano: "Heta nıka şıma tım u tım mı rê va her, ez hını qayıl niya kı şıma mı rê vajê her."

Dewiji vanê: "Ey ma to rê se vajê?"

Mêrdek vano: "La mı rê se vanê vajê, labirê her mevajê!"

Fına dewiji vanê: "Ey wını vatiş rahat niyo, tı rınderyê cı dewijan rê şamiyênda weş vırazı, veyndı dewijan pêrin ew wija dı pêrin rê vaji ez qayıl niya kı şıma mı rê vajê her, wa dewiji wija dı zewmbi namena toya nê."

E e. Mêrdek kewno ray u şino keye ew heme çi cenêkerda xo rê vano.

Beno şewra, mêrdek gêno dirê mi, dirê kaviri cı-keno u şamiyênda weş vırazeno u veyndano dewijan pêrin.

Dewiji pêro yenê, nan u şamiya xo wenê, mêrdek hendokı dewijan vero weş vındeno, labirê xo vira keno kı dewijan rê vajo, mı rê mevajê her, zewmbi namena mına nê!

Dewiji nanê xo wenê u vijyenê şınê.

Cenêka cı yena mêrdeki het u vana: "Mêrdek dewijan nameyê to çiçi na pa?"

Cenêk seni kı vana, yeno ney viri u vano: "Ha ho! Mı xo vira kerd kı dewijan rê vaja!"

Cenêk vana: "to seni kerdı xo vira?" No vano: "Willay mı kerd xo vira."

Cenêk vana: "Rew birremı şo, hewna dewiji vıla nêbiyê, rayo cı res u wastena xo vaje!"

Mêrdek vistêra postalanê xo keno xo pay u kewno dewijan dim u reseno dewijan, xeylın vındarneno u vano: "La qısurdê mı meweynê, mı qandê çiyê veynda bı şıma, qandê coy mı şami vıraşt bi, labirê ez kewt biya qaxuyê şami, qandê coy mı xo vira kerd kı şıma rê vaja,

Vatena mı aya kı, ez hında qayıl niya kı şıma mı rê vajê her, boka şıma zewmbi namena mına nê!

Deviji vanê: "Beno, ma hında to rê nêvanê her, wa nıka ra namey to kırri bo, ma do to rê nayra tepiya vajê kırri."

"Beno" vano "beno"

Hını dewiji benê vıla, mêrdek zi kewno ray u şino keye.

Cenêk yena ney het u vana: "Dewijan namey to vırna?"

Vano: "E."

Vana: "Çiçi na pa?"

Mêrdek qırıra xo keno berz u vano: "Hını kes do mı rê nêvajo her, hını do mı rê vajê kırri, namey mı neyra tepiya kırriyo".

Cenêk vana: "La axmaxo axmax, *HER NÊ KIRRI*, ma kırri zi dina serren dıma beno her."

(a roc, na roc ra Séwreg dı, ekı çiyêno kı zey pê vaji-yeno, vanê *Her nê kırri*)

Arêdayox: Celal Nergiz

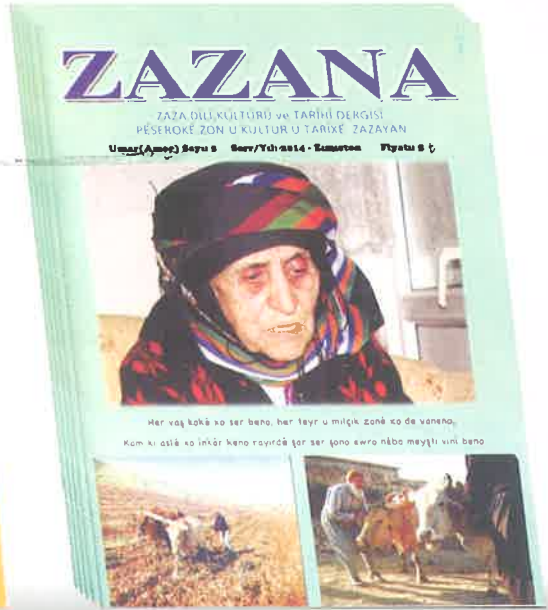
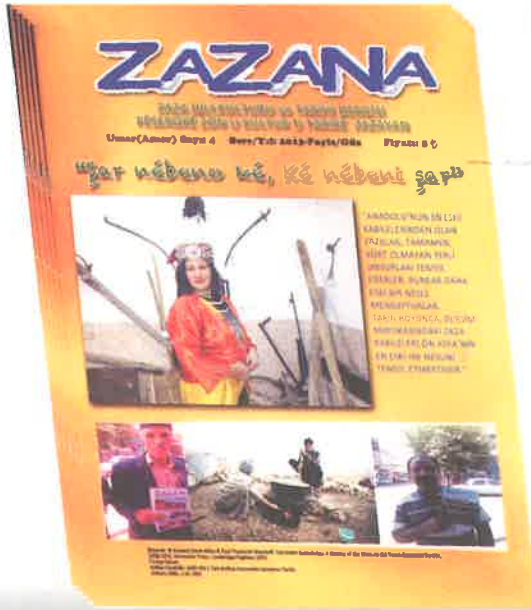
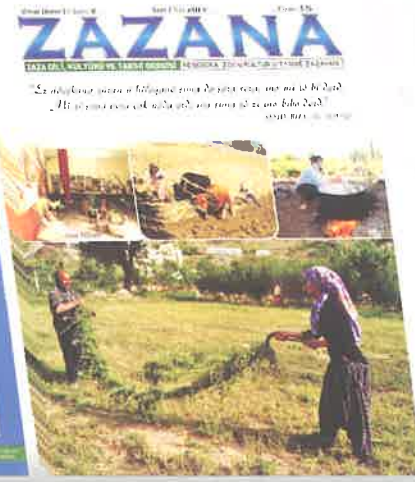
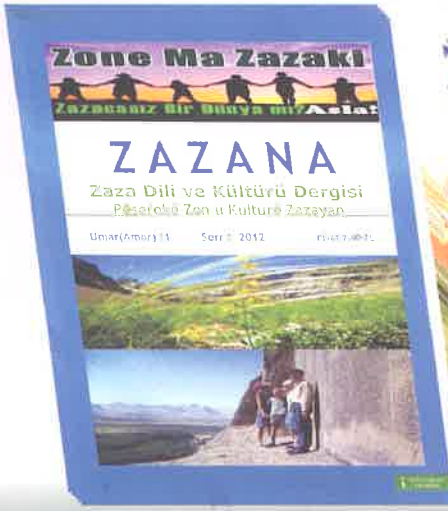
WESARO

Wesaro
 Menga gülana
 Dewiji kewtê vaşo
 Tî rîndek ju keyna
 Ez ji xasek lajo
 Mî na sersiya jew minder kerdo ra
 wa memiraziyo
 wa béro mî lewedî roşo
 bewnî vîlîki abayé
 bîzeké çerené
 domané(qeçeké) kaykené
 kes ju finî yeno dînya
 xoré bîwîyî, bîşeqî
 şaytanin u fesadinra
 lej u xayininra

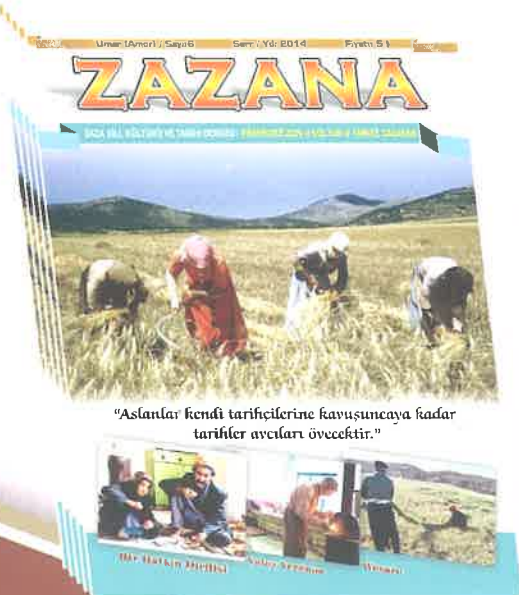
çîye nevejyeno
 kes ju kor yeno dînya
 bé ju kor xo batkî
 né çîrdé dahlîdî
 wa günayé to pak bo
 ez masey tepeşeno
 tî pingî arédî
 lew-é to zey pingî
 ez jew lep panî
 wa abyé gülî
 qe bîteké mî sero
 top u tîfengi
 Nuştog: Zaza Mustafa Jew

(Mustafa Karabulut)

Bu sayılarımızdan da
edinin ve Zaza
Diline, Kültürüne
Sahip Çıkn...

**ZAZANA
DERGİSİ'NİN ŞİMDİYE
KADAR YAYINLANAN SAYILARI**

ŞİMA İNİ NAMEYO ZONAYNÊ ?

GÊRM / GÊRMA DOÊ (MEHİR)

KEYE / BON (EV)

GOŞEY UNGÛRİ (ÛZÛM SALKIMI)

BELLU / BELLI (PALAMUT)

MAZÊR & ŞABLÊR (MEŞE AĞACI)

CONE (AT YAVRUSU/TAY)

KIRRI (EŞEK YAVRUSU/SIPA)

PESKOFİ (GEYİK)

VERG (KURT)

PIRNIK (BURUN)

TUY/TUYÊR (DUT/DUT AĞACI)

ÇARE (ALIN)

PUNE / PUNÊ (YARPUZ)

ZAZAKİ / DIMİLİ XO VİRA MEKİ!

ARAS KARGO BAĞLAR ACENTESİ

Murat ÇAKMAK

M.Akif Ersoy
Caddesi No:1
Ali Pınar
Köprüsü Karşısı
Bağlar/Diyarbakır

0 412 234 17 66

444 2552

www.araskargo.com.tr

